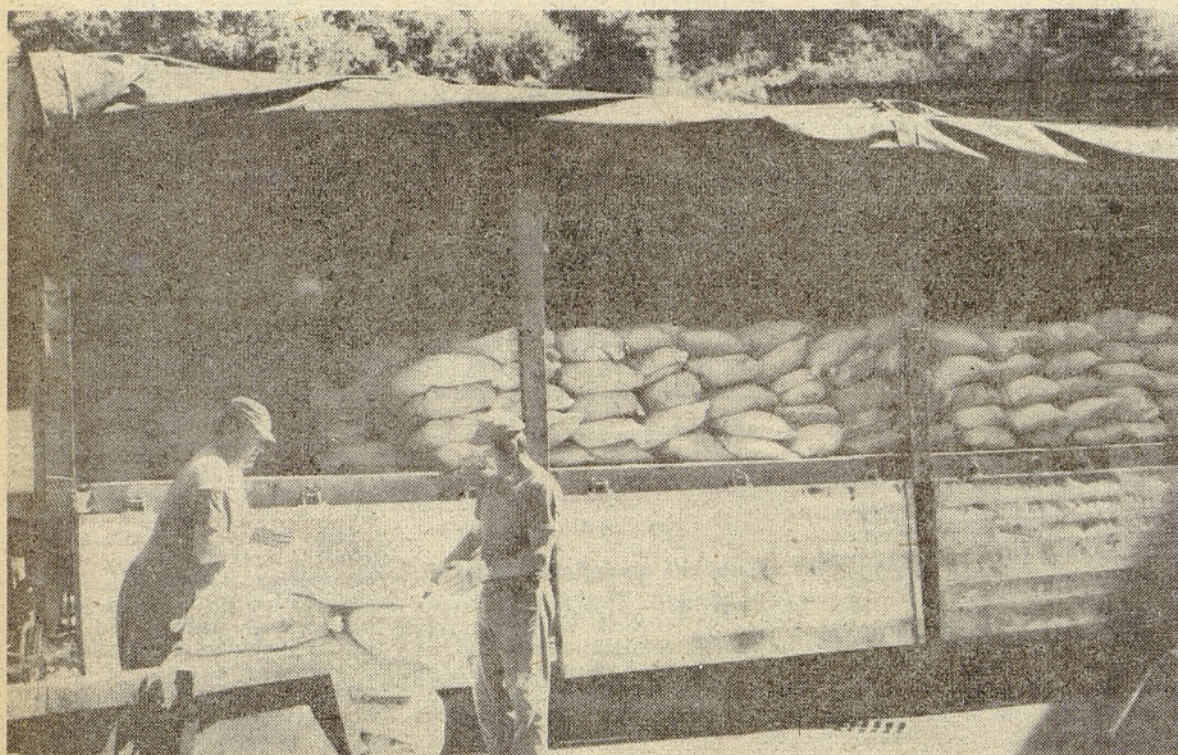

Pripravljenost na težke pogoje gospodarjenja - tudi to je prispevek k stabilizaciji

Takšnega prizora na tovarniškem dvorišču smo vajeni, saj ga vidimo skoraj vsak dan. Kaj pa, če bi ga morda dalj časa ne bi bilo?

Ne bi mogli trditi, da smo v juliju kaj prida občutili počitniško vzdušje. Morda so to še najbolj občutili tisti, ki so zares bili na dopustu. Za tiste pa, ki so v vročih julijskih dneh bili na delu, je bil julij razgiban bolj

kot kdajkoli poprej, kajti vrsta pomembnih družbenopolitičnih aktivnosti se je odvijala prav v tem času.

Julij je mesec pričakovanih rezultatov našega polletnega dela.

Dobrih ali slabih. Naši rezultati poslovanja so letos bili boljši kot vrsto let poprej. Pa vendar nas ne sme zavesti misel, da si stanje našega gospodarjenja ne bi moglo spremeniti že jutri, morda pojutrišnjem.

In prav zato je bil julij še bolj razgiban na področju družbenopolitičnega dela, samoupravnega odločanja. Program, v katerem smo zapisali, kaj in kako bomo ravnali v tej ali oni situaciji in kako bomo delali, če se bo zataknilo pri dobavi energije ali surovin, je bil obravnavan in z odobranjem ter zaupanjem sprejet v vseh temeljnih organizacijah. Pa ne samo to. V marsikateri sredini so kar najbolj resno razmišljali, kaj bi kazalo v program še vnesti, ga dopolniti. Kako sestaviti kar najbolj popolne izvedbene programe. Takšen poziv pa kaže na visoko delovno in moralno zavest delavcev v delovni organizaciji.

Seveda si vsi želimo, da tega programa resnično ne bi nikoli izvajali. Toda, če bo do tega le prišlo? S to možnostjo seveda tudi lahko računamo, kajti splošne napovedi so takšne, da se bodo razmere v gospodarstvu še bolj zaostrele prav v drugem polletju. Takrat se bomo pač ravnali po programu, ki nam naj bi omogočil kar najhitreje se znajti v nastalem položaju. Morda bodo prvi koraki težki, vendar, tudi to je del stabilizacije.

Mili Kobal

Iz dela samoupravnih organov

Delavski svet DO

Ceprav je mesec julij čas dopustov, so se člani delavskega sveta DO sešli na 4. seji, dne 30. 7. 1982.

Pod 1. točko je bilo ugotovljeno, da so bili vsi sklepi zadnje seje realizirani.

Potrjeni rezultati poslovanja za obdobje januar—junij 1982

Rezultati poslovanja so bili že obravnavani in potrjeni na sedaj samoupravnih organov temeljnih organizacij in delovne skupnosti, zato so na seji pregledali le rezultate za celotno delovno organizacijo in jih tudi verificirali.

Sprejet program poslovanja v zoženih materialnih možnostih v DO Steklarni Hrastnik

Na podlagi ugotovitve, da so program obravnavali in sprejeli vsi samoupravni organi v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti, je delavski svet verificiral program poslovanja v zoženih materialnih možnostih ter podal zadolžitve za konkretno izvajanje programa.

Ustanovljen Komite za SLO in DS v DO Steklarni Hrastnik

Na podlagi dopisa Komiteja za SLO in DS občine Hrastnik je delavski svet preklical sklep št. 19 z dne 4. 6. 1982 in imenoval Komite v naslednji sestavi:

- Jože Vrtačnik — predsednik delavskega sveta DO
- dipl. prav. Brane Milinović — direktor DO
- Milan Crnković — predsednik odbora za SLO in DS DSSS
- Boris Volja — predsednik koordinacijskega sveta ZSMS
- Janez Cigler — predsednik konference ZSS
- Karl Bičanič — predsednik komiteja za SLO in DS TOZD 1
- Đorđe Brađašević — predsednik komiteja za SL in DS TOZD 2
- Ingrid Meterc — predsednik komiteja za SLO in DS TOZD 3
- Gorazd Bevec — predsednik komiteja za SLO in DS TOZD 4
- Samo Klemen — predsednik komiteja za SLO in DS TOZD 5
- inž. Jože Tušar — poveljnik štaba za CZ
- Janez Cigler — načelnik NZ

Naloga Komiteja za SLO in DS v DO Steklarni Hrastnik je, da koordinira delo med komiteji za SLO temeljnih organizacij pri izvajanju določenih akcij.

Sprejet sporazum med DO Steklarno Hrastnik in Osnovno šolo narodnega heroja Rajka Hrastnik.

Na podlagi obravnav in sprejetja samoupravnega sporazuma v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti je bil sprejet sporazum na področju vzgoje in izobraževanja med DO Steklarno Hrastnik in Osnovno šolo narodnega heroja Rajka Hrastnik. Za podpisnika so določili individualno poslovodni organ DO, dipl. prav. Braneta Milinovića. Delavski svet delovne skupnosti pa so pooblastili, da imenuje člana v skupno komisijo.

Imenovan je tudi Koordinacijski odbor za izvajanje programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih v DO Steklarni Hrastnik

Glede na sprejeti program poslovanja v zoženih materialnih možnostih v DO Steklarni Hrastnik je delavski svet imenoval Koordinacijski odbor za izvajanje programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih v naslednji sestavi:

- Brane Milinović, dipl. prav. — predsednik
- Aleksej Us, dipl. ing. — član
- Vinko Brglez — član
- Milan Crnković — član
- Milena Pirc — tajnik odbora

Naloge odbora izhajajo iz programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih in izvedbenih programov, ki izhajajo iz tega.

Ali kredit za individualno stanovanjsko gradnjo ni bil pravilno razdeljen?

Na sklep delavskega sveta št. 13 sta prispeli dve pritožbi, in sicer sta pritožbo podali Vodišek Terezija in Kepa Ivica, obe zaposleni v delovni skupnosti skupnih služb.

Po obravnavi pritožb je bil tov. Vodiškovi podan odgovor v tej smeri, da je bilo delo komisije za dodeljevanje kreditov za individualno stanovanjsko gradnjo opravljeno v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o dodeljevanju stanovanj. Tov. Vodiškovi pa kredit ni bil dodeljen zato, ker so njene stanovanjske razmere, glede na razmere drugih prosilcev, ugodne, saj živi v novem družbenem stanovanju, ki je last DO, kjer je zaposlen njen mož.

V zvezi s pritožbo tov. Kepa Ivica, pa je bilo ugotovljeno, da ima delavka prekratko delovno dobo v DO Steklarni Hrastnik in glede na veliko število prosilcev, tej prošnji ni bilo mogoče ugoditi.

Imenovan je član v Koordinacijski odbor za usmerjanje vpisa za usmerjeno izobraževanje

Na podlagi dopisa Medobčinskega sveta SZDL Revirskih občin iz Trbovelj je bil v koordinacijski odbor za usmerjanje vpisa za usmerjeno izobraževanje imenovan Knez Alojz, zaposlen v delovni skupnosti kot vodja kadrovske izobraževalne službe.

Komu pripada vročinski dodatek?

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase, s katerim so zahtevali podatek, komu pripada vročinski dodatek, je delavski svet podal naslednje tolmačenje:

1. Delavci TOZD in DSSS so v decembru mesecu 1977, leta na referendumu sprejeli samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke in sklad skupne porabe v DO Steklarni Hrastnik. S tem samoupravnim sporazumom določajo delavci v temeljnih organizacijah v sestavi

delovne organizacije skupne osnove in merila, po katerih se izvaja razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter za razširjanje materialne osnove dela in ustvarjanje rezerv temeljnih organizacij (1. člen samoupravnega sporazuma).

Delavci temeljnih organizacij so se na referendumu enotno opredelili, da se nadomestilo ob neugodnih pogojih dela (vročinski dodatek) izplačuje v poletnih mesecih in sicer maj, junij, julij in avgust. Dodatek pripada delavcem samo za tisti čas, katerega prebijejo pri opravljanju konkretnih delovnih nalog, upoštevajoč tudi delo v podaljšanem delovnem času. Ta dodatek pripada za opravljanje naslednjih del oziroma nalog:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

- vsi delavci, ki opravljajo dela in naloge v brigadnem sestavu (pri pečeh),
 - vlagalci zmesi na kadnih pečeh,
 - stiskalci modelov, dela pri ključu, rezanje grl pri vrčih, odbijalec modelov, rezalec na Dania stroju, majalec klešč, obžigalec, stiskalec modelov, odhlašalec,
 - topilničarji na dnevni kadni peči.
- ### TOZD avtomatska predelava steklene mase
- strojniki in pomočniki (razen Gilon),
 - vzdrževalci
 - remontna skupina za čas opravljanja remonta,
 - žgalci modelov,
 - obžigalci,
 - delavci na kanalu,

- čistilci gorilcev,
- odbijalci IW 16 kozarci z nogu
- izmenski vodje.

TOZD dekorirnica s satinirnico — žgalec

Enak dodatek pripada članom delovne skupnosti, ki so v rednem delovnem razmerju za določen ali nedoločen delovni čas, v kolikor delajo na delovnih mestih, za katera je določen dodatek (96. člen samoupravnega sporazuma).

2. Skladno z določbo 126. člena samoupravnega sporazuma se vse spremembe oziroma dopolnitve sporazuma izvajajo po istem postopku kot za njegovo sprejemanje.

Iz določil samoupravnega sporazuma sledi, da so delavci v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti sprejeli enotna merila o delitvi dohodka in osebnih dohodkov in vseh pripravljajočih dodatkov, ki sledijo zaradi pogojev dela in se lahko sprememba izvrši samo v primeru, če s tem soglašajo vse temeljne organizacije po postopku, kot je opredeljen v 126. členu samoupravnega sporazuma.

V počitniški dom Portorož še ena zmrzovalna skrinja

Zaradi vse večjih težav, ki se pojavljajo pri nabavi živil za potrebe počitniškega doma v Portorožu, je delavski svet sprejel sklep, da se nabavi še ena zmrzovalna skrinja.

S tem je bila poletna seja delavskega sveta delovne organizacije zaključena.

Po zapisniku pripravila
Jelka Urbajs

Samoupravna delavska kontrola DO

Potrjeni rezultati poslovanja

Tudi samoupravna delavska kontrola DO je obravnavala in potrdila rezultate poslovanja za obdobje januar—junij 1982. Posebna pozornost je bila namenjena pregledu izrednih podatkov, ki so po mnenju nekaterih v tem polletju previsoki. Po natančni razčlenitvi stroškov so ugotovili, da so ti stroški resnično visoki, vendar sredstva zanje pravilno porabljena.

Problemi disciplinske komisije

Predsednik disciplinske komisije DO, tovariš Gorenšek Edi je podal Samoupravni delavski kontrolni DO v obravnavo dopis, v katerem je opisal s kakšnimi problemi se srečuje pri svojem delu. Avtor v vsebini pisma navaja nekorekten odnos tovariša Čičića do članov disciplinske komisije, saj jim očita, da izrekajo preblage ukrepe, samemu predsedniku pa je na zadnji seji očital, da zagovarja barabe ter da je nesposoben za opravljanje funkcije predsednika. Ker sta seje Samoupravne delavske kontrole prisostvovala oba: tovariš Gorenšek in tovariš Čičić, je bil na osnovi njunih pripovedi ter izjave tovariša Čičića, da mu je za izrečene besede žal, sprejet

sklep, s katerim je samoupravna delavska kontrola DO opozorila tovariša Čičića, naj se v prihodnje ne vmešava v delo disciplinske komisije ter naj ne poskuša vplivati na izrekanje disciplinskih ukrepov. Če kot vodja službe zavarovanja meni, da so posamezne kršitve delovnih obveznosti pogoste in škodljive za delovno organizacijo, naj poda predlog na samoupravne organe, da se zoper konkretno določene kršitve na disciplinski komisiji izrekajo ostrejši ukrepi. Na podlagi sklepov samoupravnih organov bo disciplinska komisija tudi ustrezno ukrepala, seveda v skladu s pravilnikom.

Kako delujejo samoupravne delavske kontrole v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti?

Že dalj časa se ugotavlja, da samoupravne delavske kontrole v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti ne opravljajo nalog, za katere so bile imenovane. Zato so se člani SDK DO dogovorili, da organizirajo skupni sestanek s predsedniki samoupravnih delavskih kontrol temeljnih organizacij in delovne skupnosti, na katerem jih bodo seznanili z nalogami.

Seja dne 15. 7. 1982

Pregled investicij

Pod to točko dnevnega reda so člani samoupravne delavske kontrole DO pregledali investicije, ki se že oziroma, ki se bodo izvajale v naši delovni organizaciji in sklenili, da je nujno skrbeti, da bodo le-te izvedene v predvidenih rokih. Poudarjeno je bilo tudi, kako zelo je potrebna rekonstrukcija zmesarne, dograditev skladišča gotovih izdelkov in skladišča šamotnega materiala.

Obravnava programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih v DO Steklarni Hrastnik

Po pregledu in potrditvi Programa poslovanja v zoženih materialnih možnostih v DO Steklarni Hrastnik so člani poudari-

li, da morajo temeljne organizacije v svojih izvedbenih programih posvetiti pozornost tudi zbiranju odpadnih surovin: papirja, železa, ostružkov in podobno. Prodajajo pa naj jih najboljše ponudniku oziroma plačniku. Veliko pozornost morajo temeljne organizacije posvetiti tudi kvaliteti svojih izdelkov, da ne bo prihajalo do reklamacij.

Člani samoupravne delavske kontrole delovne organizacije so tudi ugotovili, da so bili izdelki za olimpijske igre nekvalitetni, zaradi česar bi lahko prišlo do reklamacij. Zato so opozorili tehnično konferenco in temeljne organizacije, da ugotovijo vzroke, oziroma, kdo je odgovoren za takšno stanje.

Po zapisniku pripravila Jelka Urbajs

Lažje so delovno obveznost kršili:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase

Valentin HUBMAN, Mirko KEBER, Munib MURGIĆ, Ivan PODLESNIK, Anton SKRINJAR, Milan SUNTA, Jernej ZALAZNIK in Bogdan ZOHAR.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Peter BRADASEVIĆ, Drago LAZIC, Karel LAZNIK, Skender MIFTARI, Marino PIRS in Jasmina SELIMOVIC.

TOZD dekorirnica s satinirnicco

Ivanka GROHAR.

TOZD nergetika s ključavničarsko delavnico

Rudi KIRHMAJER II, in Franc PLAZAR.

Delovna skupnost skupnih služb

Nada KOS.

Podatke zbrala Jelka Urbajs

Predsednik komisije Edi Gorenšek

Telesna okvara še ni invalidnost

Pravice iz invalidskega zavarovanja — glede invalidnosti, denarnega nadomestila, ustrezne zaposlitve, rehabilitacije, uveljavljajo prizadeti zavarovanci na invalidski komisiji. Vsak delavec ne postane invalid. Invalidnost namreč ni odvisna samo od bolezni, poškodbe izven dela, poklicne bolezni ali nesreče pri delu, ampak tudi od delovnega mesta.

Za lažjo predstavbo si oglejmo primer. Delavec je lahko brez roke, pa ni ocenjen za invalida. Ta prizadetost se presoja glede na delovno mesto. Strojepiska brez ene roke ne more biti več strojepiska, pianist, ki je brez ene roke, ne more več igrati. So pa tudi dela, kjer lahko ljudje delajo tudi z eno roko, kot na primer kirurji, delavci v pisarnah ipd.

Ali delavec, ki ni ocenjen kot delovni invalid, nima nobenih pravic? Ima jih in sicer pravico do denarnega nadomestila za telesno okvaro.

Na invalidski komisiji ocenjujejo namreč tudi telesno okvaro. Osnova za določanje telesne okvare je družbeni dogovor o seznamu telesnih okvar.

Težje telesne okvare izračunamo z odstotki, zelo pomembno pa je, ali je telesna okvara posledica poškodbe pri delu ali izven dela, posledica bolezni ali poklicne bolezni.

Denarno nadomestilo za telesno okvaro prejema delavec vsak mesec ne glede na to, ali je invalid, ali je zaposlen, ali je morada osebn, starostni ali invalidski upokojenec. To je nekakšna renta, ki jo delavec prejme vsak mesec.

Kolikšno denarno nadomestilo delavec prejme, je odvisno predvsem od vzroka, zakaj je prišlo do telesne okvare. Če je do telesne okvare prišlo zaradi nesreče pri delu ali poklicne bolezni, dobi delavec večje denarno nadomestilo kot za telesno okvaro zaradi bolezni ali poškodbe zunaj dela.

Spodnja meja odstotka telesne okvare, pri kateri delavec že dobi denarno nadomestilo, je pri nesrečah pri delu in poklicnih boleznih 30 %, pri boleznih in poškodbah zunaj dela pa 50 %.

NEKAJ PRIMEROV:

Največ problemov in nejasnosti nastane pri bolnikih in poškodovancih zaradi poškodb oči. Izguba očesa je tragična. Poškodba oziroma izguba vida na enem očemembnejši prst in zato je v se su pri brezhibnem vidu drugega očesa, je po veljavnem seznamu

ocenjena le kot 30 % telesna okvara. Torej lahko v tem primeru prejmejo denarno nadomestilo samo delavci, ki so se poškodovali pri delu, do te vsote pa niso upravičeni tisti, ki so se poškodovali izven dela, ali pa so oslepel zaradi bolezni.

Delavci prav tako težko razumejo, čemu ne prejmejo nobenega denarnega nadomestila, če so v nesreči pri delu ali zunaj dela izgubili prst. Do nadomestila v znesku 30 % so namreč upravičeni le, če so jim amputirali tri prste in med njimi palec. Znano je namreč, da je palec najpomembnejši telesnih okvar tako ocenjen, saj izguba palca pomeni 30 % telesno okvaro. Vendar dobi delavec denarno nadomestilo zaradi izgube palca le, če je ta poškodba nastala pri delu.

Pri delavkah, ki so jim zaradi bolezni odstranili maternico in oba jajčnika, se upošteva kot telesna okvara le, če sta bila poleg maternice odstranjena tudi oba jajčnika. Če pa je en jajčnik ostal, delavka nima pravice do telesne okvare. Pri tem pa seznam telesnih okvar upošteva tudi starost delavke na dan operacije. Če je bila delavka na dan operacije stara manj kot 45 let, potem prejme denarno nadomestilo za 60 % telesno okvaro. Če pa je bila na dan operacije starejša, se ji prizna samo 40 % telesna okvara, to praktično pomeni, da ne prejme denarnega nadomestila. Sestavljenci tega seznama so namreč upoštevali starost delavk in prenehanje delovanja jajčnikov in rodil sploh.

Če obstajata dve telesni okvari ali več telesnih okvar, ki jih določa seznam, se skupen odstotek telesnih okvar določi tako, da se poveča najvišji odstotek posamične telesne okvare in sicer:

— po 20 % za vsako nadaljnjo telesno okvaro, ki znaša 50 % in več,

— po 10 % za vsako nadaljnjo telesno okvaro, ki znaša 40 ali 30 odstotkov.

Skupen odstotek telesne okvare ne sme presegati 100 odstotkov.

Primer: Na oceno invalidske komisije pride delavec z delno ohromelostjo ene strani telesa, ki pa je tudi slep na eno oko. V seznamu telesnih okvar piše, da delavcu zaradi delne ohromelosti ene strani telesa pripada 80 % telesne okvare, slepota enega očesa pri zdravem drugem očesu pa znaša 30 %. Skupno torej 80 %, prištejemo samo še 10 %, kar znaša 90 % telesne okvare.

Vir: dr. Anton Prijatelj,

DELOVNE OBVEZNOSTI SO KRŠILI

Disciplinska komisija je na 3. seji, dne 14. 6. 1982 obravnavala petindvajset kršitev delovne obveznosti in izrekla naslednje ukrepe:

TOZD avtomatska predelava steklene mase

1. Ensafu ALIĆ prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev in 900.- din pavšalne odškodnine, ker je 3 krat neopravičeno izostal z dela.

2. Milanu CARANOVIC prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev, ker je malomarno opravljal svoje delovne naloge.

3. Ivanu DUGOJNIC javni opomin, ker je prišel v vinjenem stanju na delo.

4. Anđelko IVANKOVIC javni opomin in 500.- din pavšalne odškodnine, ker je neopravičeno izostala z dela in sodelavko fizično obračunavala.

5. Zlati GRUM javni opomin in 550.- din pavšalne odškodnine, ker je neopravičeno izostala z dela in predčasno zapustila delovno mesto.

6. Ivanu JAZBEC javni opomin in 300.- din pavšalne odškodnine, ker je neopravičeno izostal z dela.

7. Francu MAJER javni opomin in 1.000.- din pavšalne odškodnine, ker je 2 krat neopravičeno izostal z dela.

8. Rajku ODŽIĆ javni opomin, ker je malomarno opravljal svoje delo.

9. Mihi SARLAH javni opomin in 300.- din pavšalne odškodnine, ker je prišel na delo v vinjenem stanju.

10. Zlatimiru TRAJLOVICU prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev, ker je popival na delovnem mestu in odbijal zadane naloge ter imel netovariški odnos do sodelavcev.

Delovna skupnost skupnih služb

1. Seadu HASANOVIC prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev in 1.200.- din pavšalne odškodnine, ker je 4 krat neopravičeno izostal z dela in iz delovne organizacije odnašal steklene izdelke.

2. Romanu STOPINSEK javni opomin, ker je v delovno organizacijo prinesel alkoholne pijače.

Lažje so delovno obveznost kršili:

TOZD avtomatska predelava steklene mase

Mirislav DZUKIĆ, Lidiya GRGIĆ, Minib HUZEJROVIC, Majda KORBAR, Skender MIFTARI, Ružica PETROVIC, Mirko SKOBERNE in Zoran ZGONJANIN.

Na 4. seji, dne 23. 6. 1982 pa je obravnavala trideset kršitev delovnih obveznosti in izrekla naslednje ukrepe:

TOZD ročna in polavtomatska predelava steklene mase.

1. Samiru BOJKIĆ prenehanje delovnega razmerja, pogojno za dobo 6 mesecev in 900.- din pavšalne odškodnine, ker je 3 krat neopravičeno izostal z dela.

2. Ivu RADIĆ javni opomin in 600.- din pavšalne odškodnine, ker je 2 krat neopravičeno izostal z dela.

3. Olgi VUKELIĆ prenehanje delovnega razmerja in 1.600.- din pavšalne odškodnine, ker je 5 krat neopravičeno izostala z dela in 1 krat predčasno zapustila delovno mesto.

4. Stanetu ZMAZEK javni opomin, ker je v delovno organizacijo prinesel alkoholne pijače.

5. Alojzu ZATLER javni opomin, ker je v delovno organizacijo prinesel alkoholne pijače.

TOZD avtomatska predelava steklene mase

1. Zoranu ZGONJANIN javni opomin, ker je na delovnem mestu spal.

TOZD energetika s ključavničarsko delavnico

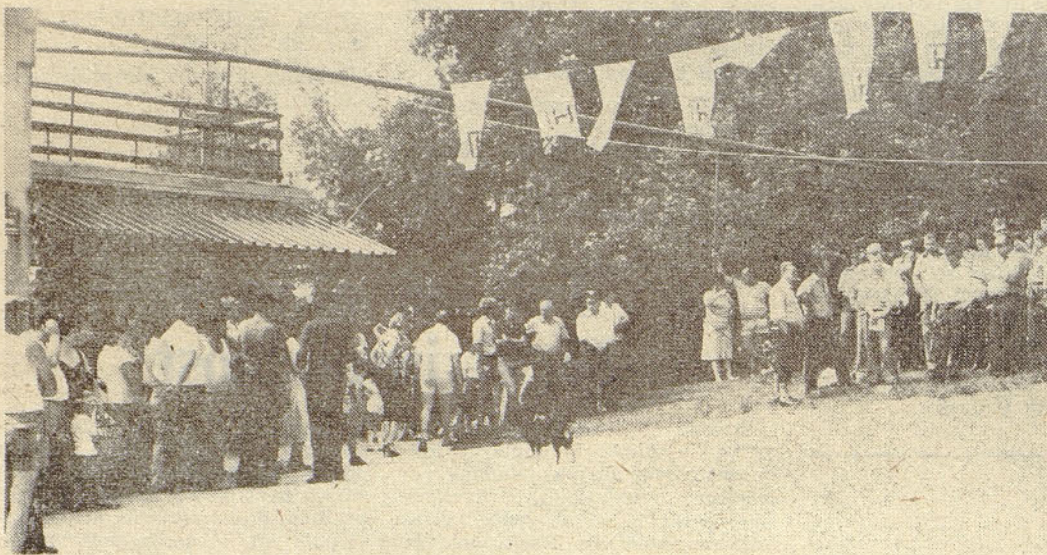
1. Branetu DOLINSEK javni opomin in 100.- din pavšalne odškodnine, ker je odklonil zadano delo.

2. Dragu LESKOVSEK javni opomin, ker je v delovno organizacijo prinesel alkoholne pijače.

3. Andreju MEJAC javni opomin, ker je v delovno organizacijo prinesel alkoholne pijače.

4. Pavel BAUERHEIM in Jože PRAH javni opomin, ker nista kontrolirala temperature na kadni peči »H«, ki je zato narasla na približno 1600° C.

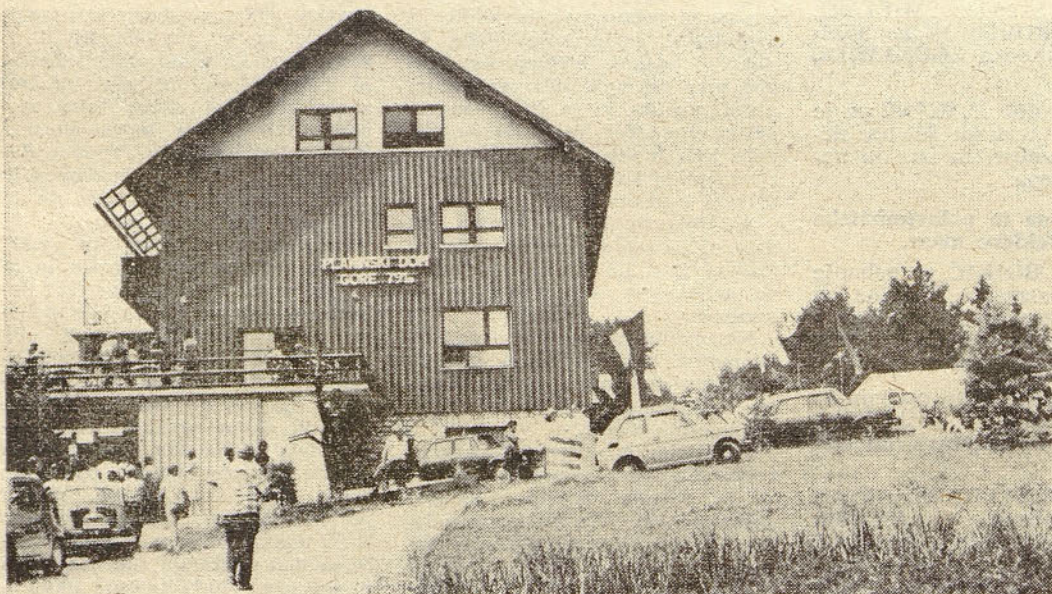
Naš praznik v sliki in besedi

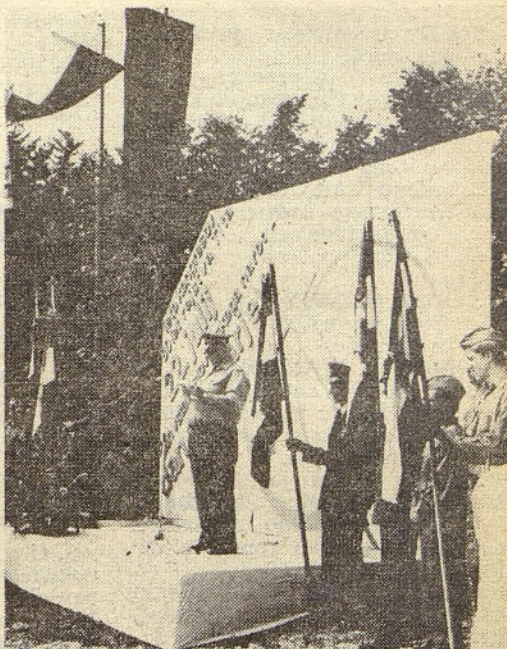
22. julij — Dan vstaje slovenskega naroda. Modre zastave z natisnjenim velikim H pa so tega dne obiskovalcem v Gorah naznanjale tudi prihod steklarjev saj tega dne že tradicionalno praznujemo dan steklarjev.

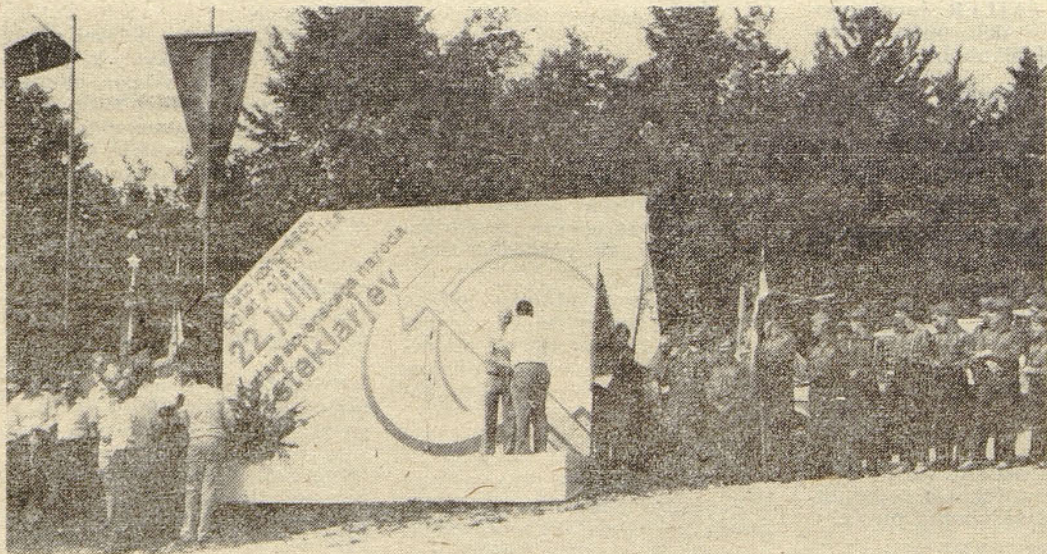
Godba in pevci — tradicionalni udeleženci in izvajalci kulturnega programa na proslavah.

Planinski dom v Gorah, priljubljena izletniška točka za tiste z železnimi konjički ali brez.

Tovariš Maks Jakopič — predsednik občinskega odbora ZZB, je v svojem govoru poudaril zgodovinsko izročilo vstaje slovenskega naroda.

Priznanje, ki ga za uspešno delo na področju LO in DS podeljuje Republiški sekretariat za LO in DS SRS, je v občini Hrastnik letos prejel Franci Kovač. Izročil mu ga je predsednik skupščine občine Hrastnik Franjo Krsnik.

Ob prazniku steklarjev je zadonela tudi steklarska — Mi pihamo steklo žareče tako, da jutri boljše nam bo.

Ali je tako enostavno ?

Steklarna Hrastnik je sorazmerno velika delovna organizacija, trenutno z okrog 1.700 zaposlenimi. Povsem razumljivo je, da ima vsaka OZD fluktuacijo, da delavci prihajajo in odhajajo, se upokojujejo in podobno. V prizadevanjih za stabilizacijo, ko naj bi si prizadevali za varčnost in gospodarno obnašanje na vsakem koraku, se človek zamisli tudi nad fluktuacijo. Vse premalo se zavedamo, da tudi le-ta predstavlja precejšen strošek ali pa prihranek, če pravilno ravnamo. Fluktuacija je dosti trši pojem, kot si predstavljamo na prvi pogled, saj to ne pomeni samo, da je delavec prestopil prag tovarne, ali pa je odšel iz nje, ampak tudi proces, da smo v tega delavca vlagali, da je uveljavljajal in v kolektivu koristil svoje, dostikrat tudi obsežne pravice, da smo računali nanj, da ga potrebujemo, potem pa odide in gre drugam.

Kakšne so številke glede prenehanja delovnega razmerja, nam povedo tabele, objavljene prav tako v tej številki Steklarja.

Poleg tega, da se je od 110 delavcev, ki so v prvih šestih mesecih leta 1982 prekinili delovno razmerje v Steklarni Hrastnik, upokojilo 24 delavcev, da jih je 11 sporazumno prenehalo z delom in drugo, najbolj zbode v oči podatek o samovoljnih prekinitvah delovnega razmerja in izključitvah. Prav ta delež je precej visok, saj med delavci, ki so Steklarno v tem času zapustili, predstavlja kar 53 %.

Analiza te skupine delavcev, ki so tovarno na tak način zapustili, nam da nekaj enostavnih odgovorov, nad katerimi pa se velja tudi zamisliti.

Pri teh 53 % delavcev, ki so odšli, gre pretežno za mlade ljudi: 18 delavcev v starosti do 20 let in 17 delavcev, starih od 21 do 25 let.

Vzrokov za prekinitve delovnega razmerja je lahko veliko, ob samovoljnih prekinitvah pa lahko razmišljamo zlasti o naslednjih okoliščinah, ki imajo svoj vpliv na ravnanje delavca: če je delavec prišel iz drugega kraja ali republike, se srečuje s težavami vključitve v novo okolje, saj je le-ta pretežno prepuščena posamezniku. V večini primerov gre za mlade delavce, torej brez predhodnih delovnih izkušenj ali pa so le-ta zelo skromne in temeljijo le na kratkih nekaj mesečnih zaposlitvah in preizkušanju, kje bo bolje. Ob tem bi veljalo razmisliti, kako se v delovnih sredinah obnašamo do takih novih, mladih delavcev — ali smo uspeli ali poskusili zaznati poskus slabega vpliva nanje, ki ga imajo pogosto drugi, problematični delavci, ali smo se jim dovolj posvetili, jih uvedli v delo, spremljali njihove rezultate, težave, jim pomagali pri razreševanju teh težav, prispevali k temu, da si z našo pomočjo pridobijo občutek odgovornosti za delo, ki ga opravljajo. Ob takem ravnanju lahko delavcu vzbudimo pozitivne občutke, da je potreben, kljub neizkušenosti — cenjen, da ni odrinjen in postopoma mu, kljub mladosti, lahko razvijemo občutek pripadnosti kolektivu, ki je tako zelo pomemben. Ne bi

nam smelo biti žal za trud in vloženo delo ob uvajanju delavcev v delo, saj se trud, vložen v mladega človeka, vedno obrestuje.

Trdimo lahko, da smo na področju reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev že marsikaj storili. Na bolje gre z dodeljevanjem družbenih stanovanj, izboljšali in povečali smo kapacitete samskih domov. Prek obstoječih možnosti se ne da, potrebe delovne organizacije po novih delavcih so ponavadi večje, kot pa je na razpolago prostih ležišč v samskem domu, ali pa vsaj starih stanovanj. V času od sprejema občinskega odloka o podstanovskih razmerjih smo marsikaj storili tudi na tem področju in uspeli preprečiti vsaj tista najbolj pereča podstanovska razmerja. Kljub temu pa ob premišljanju o samovoljnih prekinitvah ne moremo tudi mimo stanovanjskih vprašanj. Se vedno je dosti primerov, kjer je podstanovsko razmerje vzrok, da mora delavec prenehati z delom. Ko je sprejet na delo, stanuje pri sorodnikih, vendar ponavadi le za nekaj mesecev, da le dobi delo, potem pa ga postavijo na cesto in nima kam. Potem je seveda težko razumeti, da Steklarna za tako nenadne in nujne primere nima prostih stanovanj, saj je za vsako stanovanje vedno, komaj je prazno, zelo veliko prosilcev.

Te ugotovitve potrjuje tudi delovna doba delavcev, ki so prekinili delovno razmerje samovoljno. Od 47 jih je le 7, ki so sklenili delovno razmerje pred letom 1980, sicer pa jih je večina z največ dvema leti delovne dobe.

Glavne rešitve tega stanja: velike fluktuacije, pogostega akutnega pomanjkanja delavcev v nekaterih obratih (na primer v zmesarni, na transportu, na kontroli stekla TOZD 2) v glavnem poznamo, vendar ukrepanje počasi ali premalo učinkovito, jasno pa je, da ta proces zahteva vso odgovornost, zavest in doslednost vseh tistih sredin, ki imajo stalne potrebe po delavcih, veliko fluktuacijo in tistih, ki sodelujejo v procesu izbiranja delavcev — strokovnih služb in samoupravnih organov.

Se vedno smo prepočasni in premalo dosledni pri ukrepih za izboljšanje notranje organizacije dela. Tudi na področju izobraževanja izmenskih vodij, vodij obratov in delavnic bi morali še marsikaj storiti. Veliko bolj bi se bilo namreč potrebno zavedati pomembnosti uvajanja delavcev v delo, spremljanja njegovega dela v poskusnem roku, presojanja kvalitete in slabosti delavcev, zaznavati njegove probleme in jih sporočati za to zadolženim delavcem. Posebno poglavje je seveda delovna disciplina in z njo povezan problem — alkoholizem. Prav tako je pomembno dodelati kriterije sprejemanja delavcev v delovno razmerje: potrebna je temeljita obdelava vsakega kandidata, saj bi morala v tem času biti veliko bolj pomembna kvaliteta in ne kvantiteta; obvezno bi se morali predhodno seznaniti s kandidatovimi družinskimi, socialnimi in stanovanjskimi razmerami ter upoštevati plan zaposlovanja.

Zelo preprosta je ugotovitev, da bomo lahko zaposlovali v skladu s plani in obstoječimi kadrovskimi postopki ter zakonom, če bomo z uspešnim kadrovanjem uspeli zmanjšati samovoljne prekinitve na bistveno manjši delež, kot je sedanj.

Samovoljne prekinitve so povsem nepredvidene, čez noč, ki lahko še tak odober plan postavi na glavo. S skupnim delom

Človek in alkohol (6)

Okoliščine, ki botrujejo alkoholizmu v delovnih organizacijah.

Veliko število alkoholikov omogoča naravno reprodukcijo in celo naraščanje števila alkoholikov.

Znano je, da tisti, ki radi pijejo, so torej bolj ali manj odvisni od alkohola, navadno pijejo v družbi oziroma skušajo navzoče pripraviti do tega, da bi tudi zvrnili kozarček. Neredko kdaj od alkohola odvisni predelavci in mojstri pošiljajo mlade delavce po pijačo, za nagrado pa jim ponudijo kozarček. Če upoštevamo, da se to pogosto dogaja in da je to kar splošen pojav, si zlahka predstavljamo situacijo, v kateri bi se znašel mladi delavec, ki ne bi šel po alkohol oziroma, ki pri pitju ne bi bil solidaren z drugimi.

Približno tako opisuje začetne korake v odvisnost od alkohola večina zdravljenih alkoholikov, ki so že urejeni, osveščeni, ter do neke mere distancirani od svojega nekdanjega alkoholizma.

Splošna strpnost do popivanja in alkoholnega vedenja je v naši družbi tako znana, da je ni treba dokazovati.

Precejšnja je nepoučenost ljudi o nevarnosti »pretiranega« in »pogostega« pitja alkoholnih pijač.

K širjenju alkoholizma prispeva tudi zmotna stališča o koristnosti alkohola. Mnogi menijo, da alkohol daje moč za delo, posebno še, ker vzbuja občutek moči.

Vemo, da se sindikalni izleti in razne proslave največkrat sprevežejo v popivanje. Če vsemu temu dodamo še razna majhna in večja praznovanja posameznikov, ki se morajo obvezno »zaliti«, ponavadi že kar na delovnem mestu, si lahko vsaj približno predstavljamo izredno ugodno situacijo za nastajanje alkoholizma v delovnih organizacijah.

»Plavi dnevi«: vodstveni delavci v večini delovnih organizacij stalno kršijo predpise o izkoriščanju letnega dopusta. Praviloma ima delavec pravico le v dveh delih izkoristiti svoj letni dopust. Le alkoholikom je »dovoljeno«, da na mesto tako imenovanih »plavih dnevov« — to je, neopravičenih izostankov z dela zaradi pijančevanja oziroma »mačka«, izkoriščajo po en ali več dni dopusta. S takšno potuho ti vodstveni delavci pravzaprav onemogočajo, da bi proti alkoholikom, ki zaradi alkoholizma kršijo delovno disciplino, pravočasno disciplinsko ukrepali. To pa je lahko za alkoholika usodno, kajti s takšno potuho mu samo pustijo, da še naprej popiva in propada.

Alkoholizem v delovni organizaciji je predvsem vprašanje reda in delovne discipline, pa tudi huma-

in čutom za ta problem bi lahko storili marsikaj pomembnega, pa bi bili rezultati vidni ne samo pri končnem seštevku o odišlih delavcih vsakega meseca, ampak tudi pri stanovanjskih, socialnih problemih, neopravičenih izostankih, bolniškem staležu in kar je najbolj pomembno — v splošnem zadovoljstvu, tudi pri samih proizvodnih rezultatih.

J.

nih socialističnih samoupravnih odnosov v njej, kar pomeni:

v delovni organizaciji, kjer ni reda in zdrave delovne discipline, ki bi se je morali držati vsi člani kolektiva do zadnjega, je veliko alkoholikov, alkoholike še sprejemajo v delovno razmerje, ker niso na to pozorni, njihovih kršitev delovnih dolžnosti ne obravnavajo dosledno in končno, ker za to nimajo potrebnih pogojev, ne morejo od ljudi zahtevati zdravljenja in jim po zdravljenju pomagati pri rehabilitaciji in ponovni uveljavitvi. Taka delovna sredina kaj rada naloži nekomu v svoji sredi (na primer socialni službi ali obratni ambulanti) vse dolžnosti v zvezi z alkoholizmom: »Uredi s tem človekom! Reši ta problem v naši delovni organizaciji.«

S tem celotna delovna organizacija odloži s svojih ramen naloge, ki je načeloma ne more opraviti nobena strokovna služba, ker ne more biti sama pristojna za določanje politike reda, delovne discipline in medsebojnih odnosov. Zato je pristojna celotna delovna organizacija, po samoupravnih organih, po vodilnih in vodstvenih delavcih.

Samo tam, kjer je red, delovna disciplina in humani medsebojni odnosi, je smiselno delo strokovnega delavca z alkoholiki: pravilno in uspešno lahko organizira zdravljenje, rehabilitacijo in ponovno vključevanje zdravljenih alkoholikov v delovni in samoupravni proces ter preventivno dejavnost proti alkoholni problematiki v delovni organizaciji. V tem primeru je namreč strokovni delavec usklajevalec in izvajalec politike in prizadevanj celotne delovne organizacije, v nasprotnem pa izpade kot samozvani pametnjakovič, ki vrta v nekaj, kar ne velja za skupni interes celotne delovne organizacije. Razumljivo je, da ga imajo potem za nadležnega, osovraženega in se mu posmehujejo, zato ne more nikomur nuditi kaj prida strokovne pomoči.

(Se nadaljuje)

DOPISUJTE V STEKLARJA

Počitniške razglednice

Kratko, a vroče poletje je za nami. Veliko je krajev, kjer so člani kolektiva preživeli svoje počitnice. Največ je seveda tistih, ki so si izbirali: Portorož, Savudrijo, Bohinj, ali pa se napotili v ČSSR. Iz teh krajev smo za bralce Steklarja zbrali nekaj počitniških razglednic.

mogle dati zaželjenega učinka, ker je premalo časa za terapijo, pa tudi zaradi tega, ker zdravstveno osebje v soboto in nedeljo ne dela. Zaradi tega smo bili prikrajšani za kopeli in masaže. V domu so letovali tudi delavci železarne Jesenice, s katerimi smo se hitro spoznali. Večina le-

Obiskali smo tudi dom v Donovalyah, od koder smo imeli namen iti v Visoke Tatere, vendar sta nam to preprečili borovnič-ka in vodka.

Prijaznost osebja v domovih in na sploh slovaškega naroda do Jugoslovancev je enkratna. Mislim, da smo bili vsi letovalci zadovoljni, čeprav smo kot turisti morda občutili določene pomanjkljivosti.

Risto Čičić

Na osnovi pogodbe se že nekaj let uspešno odvija izmenjava letovalcev med Steklarno in Aluminijevskega kombinata iz Zlata ČSSR. Tako je v času poletnih počitnic v Sklenih toplicah letovalo 12 delavcev. Na sliki: izlet v Nizke Tatere skupaj z delavci jeseniške železarne.

LETOVANJE V SKLENIH TOPLICAH — ČSSR

Večina naših delavcev ve, da ima Steklarna Hrastnik oziroma sindikat sklenjeno pogodbo za izmenjavo letovalcev, med Steklarno Hrastnik in Aluminijevskim kombinatom Zlata nad Hronom — ČSSR. Aluminijevski kombinat Zlata razpolaga z domovi v Sklenih toplicah in Donovalyah — Niske Tatere. Dom v Donovalyah je znan kot zimsko rekreacijski center. Dom je od Zlata oddaljen 60 km. V njem so že letovali delavci Steklarne Hrastnik. V tem domu je prijetno bivanje

ne-le pozimi, ampak tudi v poletnem času. Prirodne lepote Niskih Tater in okolice nudijo letovalcem prijetne izlete in sprehode. Sam dom pa je sodobno opremljen.

Dom v Sklenih toplicah pa je od Zlata oddaljen 6 km. To je manjše zdraviliško mesto, ki razpolaga s termalno vodo. Toplice so namenjene reumatičnim bolnikom. V samem domu je terapija pod zdravniškim nadzorstvom. Moramo povedati, da za nas Hrastničane, toplice niso

tovalcev je prišla v toplice z vlakom. Pot je zelo dolga in naporna. Ker je okolica toplic tudi zanimiva, posebno za ogled srednjeveških gradov in muzejev, pa je najbolj primerno osebno vozilo. Tokrat gre zahvala tovarišu Francu Klenovšku in Ivanu Rotarju, imela sta namreč večje avtomobile in sta vedno imela razumevanje ter Hrastničane vzela s seboj na izlete. Tako smo lahko vsi Hrastničani obiskali mesta: Bonjska Bistrica, Zvalen in Zlata. V teh mestih smo kupovali razne stvari, ki so za Jugoslovane izredno poceni.

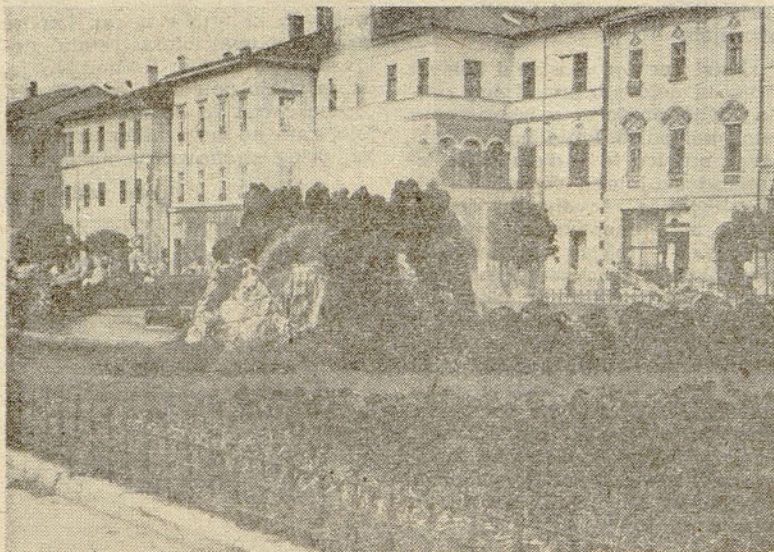
SAVUDRIJA

Letos se nam je ponudila še ena možnost letovanja; bivanje v počitniških prikolicah, za katere smo bili že pošteno v skrbeh, saj se je pri nakupu leten pošteno zataknilo.

Prikolice smo namestili v Pineti — Savudrija. Razglednice nam žal ni uspelo dobiti. Smo pa od vseh, ki so letos tod letovali, dobili odgovor, da so bili na letovanju zelo zadovoljni.

Zadovoljstvo letovalcev pa nas sili k razmišljanju, da bo to možnost letovanja v prihodnje želelo izkoristiti čim več članov kolektiva.

STEKLARNA
steklar
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

Glavni trg v Banjski Bistrici.

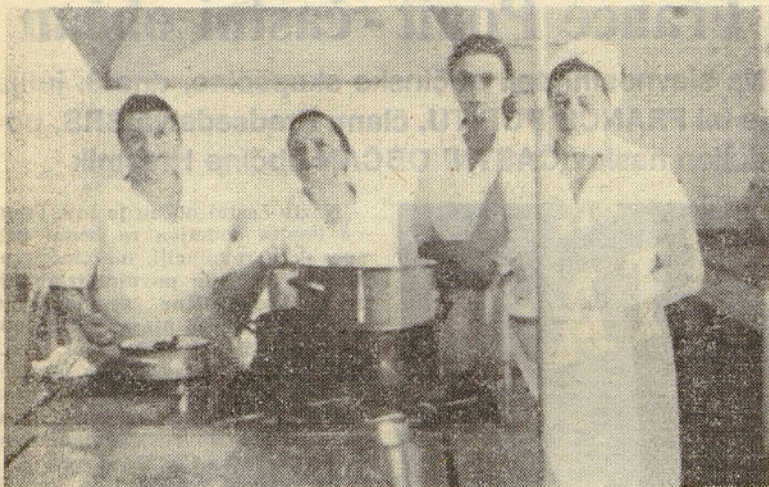

Takle pa je spominski posnetek z večerje iz planinske kočice.

Portorož

Počitniški dom v Portorožu iz leta v leto postaja vse lepši in udobnejši. V veliki meri je obnovljen inventar, tudi zunanost doma ter njegova okolica sta vsako leto lepša. Tisti, ki so tu že večkrat letovali, to lahko potrdijo.

Kuharice, vselej nasmejane in dobre volje. Tudi tokrat, ko se je živo srebro v kuhinji povzpelo na 42 stopinj Celzija.

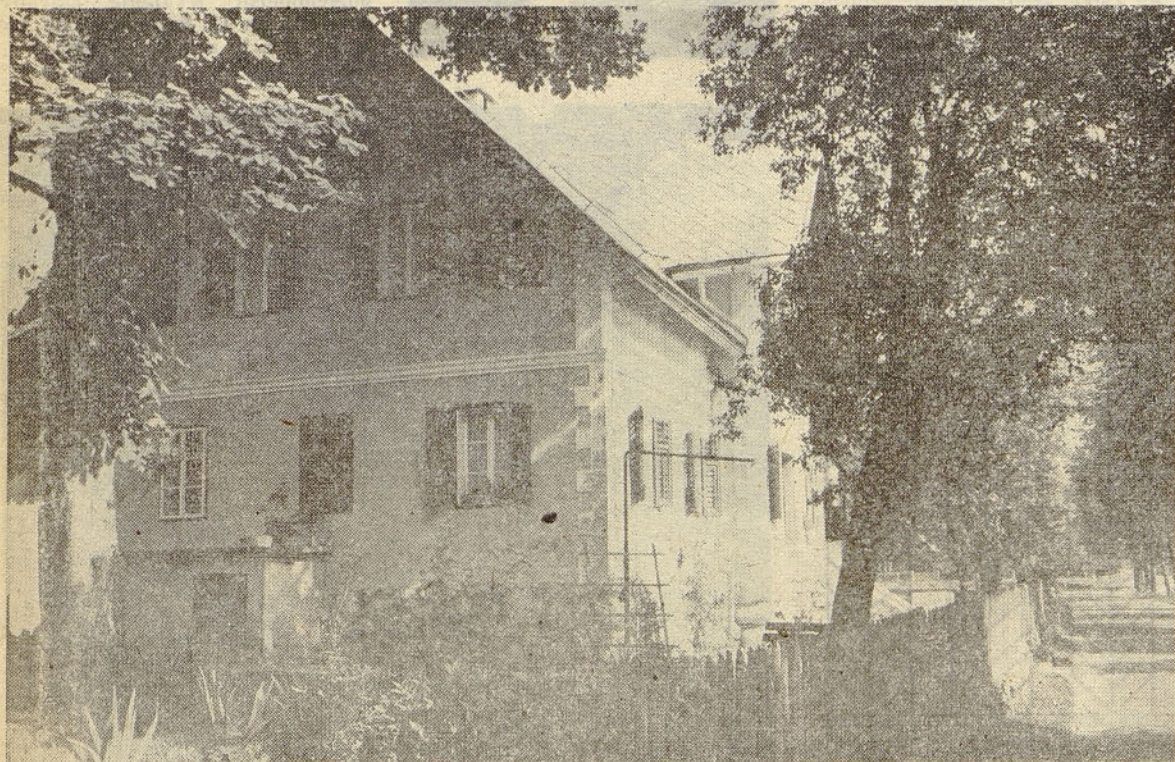
Za dobro počutje počitnikarjev pa v veliki meri poskrbi tudi »delovna ekipa«. Letos sta za to v kar največji meri poskrbeli kuharici Štefka Dornik in Ana Grum (v sredini), pomagali pa sta jima še Marija Stiplovšek (levo) in Malči Kuhar (desno). Za servirnim vozičkom se je trudila Silva Jakopič (zadaj levo), za red in čistočo pa je skrbela Ivica Klanjšek (desno). Da smo si skoraj ob vsakem času lahko pogasili žejo, je skrbel Viktor Hudi (v sredini poleg kuharic), Lado Leskovšek (zadaj v sredini) pa je kot upravnik moral poskrbeti še za marsikaj, da je delo lahko teklo nemoteno.

Razglednice so posneli:

- v Portorožu — Matjaž Kobal,
- v ČSSR — Risto Čičič,
- razglednico iz Bohinja pa smo poiskali v arhivu.

Zbrala in podpisala jih je Mili Kobal.

Bohinj

Tisti, ki ljubijo mir in tisti, ki radi dajo pot pod noge in jo mahnejo v planine, se radi odločijo za letovanje v Bohinju. Nemara bo tu v bodoče letovanje še prijetnejše, saj nam je naposled le uspelo dokupiti prepotrebno zemljišče poleg doma.

Marija Stiplovšek je praznovala svoj 76. rojstni dan sredi sezone 5. avgusta.

Naši izostanki

Bolniški stalež v naši delovni organizaciji je področje, ki vsako leto predstavlja pomemben delež izostankov in pogojuje številne proizvodne, pa tudi druge probleme.

Temu vprašanju smo, ne samo v delovni organizaciji, ampak tudi v občini posvečali dosti pozornosti, iskali vzroke, rešitve. Popolnoma jasno je, da gre za zapleten in kompleksen problem, pri katerem ima svoj vpliv tudi narava proizvodnje, struktura zaposlenih, delovni in življenjski pogoji. Obravnava te problematike in njeno reševanje zahteva tesno sodelovanje delovnih organizacij, njenih strokovnih služb in zdravstvene službe ter drugih dejavnikov, kajti le tako lahko pričakujemo določene rezultate.

V letu 1981 je bolniški stalež pri nas še bolj narastel, da je bil že

kar zaskrbljujoč, v proizvodnji se je zaradi odsotnosti toliko več delavcev postavljalo vprašanje, kako normalno nadaljevati z delom.

Po uvedbi stimulacije za nekoristčenje bolniškega staleža, je leta vidno padel, kar lahko pomeni tudi, da je marsikdo premislil, ali bi za vsako stvar iskal zdravniško pomoč ali ne. Razume se, da ima vsak ukrep, vsaka novost dve plati, kot tudi verjetno ta stimulacija. Bistveno je, da je prinesla bistveno zmanjšanje teh izostankov, kljub temu pa še ne moremo biti zadovoljni, saj je stalež še vedno visok, kar pomeni, da bo s še podrobnejšo analizo vzrokov potrebno poiskati nove rešitve.

Kako je z bolniškim staležem v posameznih temeljnih organizacijah, nam povedo tudi številke in sicer za prvo polletje 1982, ki smo jih primerjali z letom 1981:

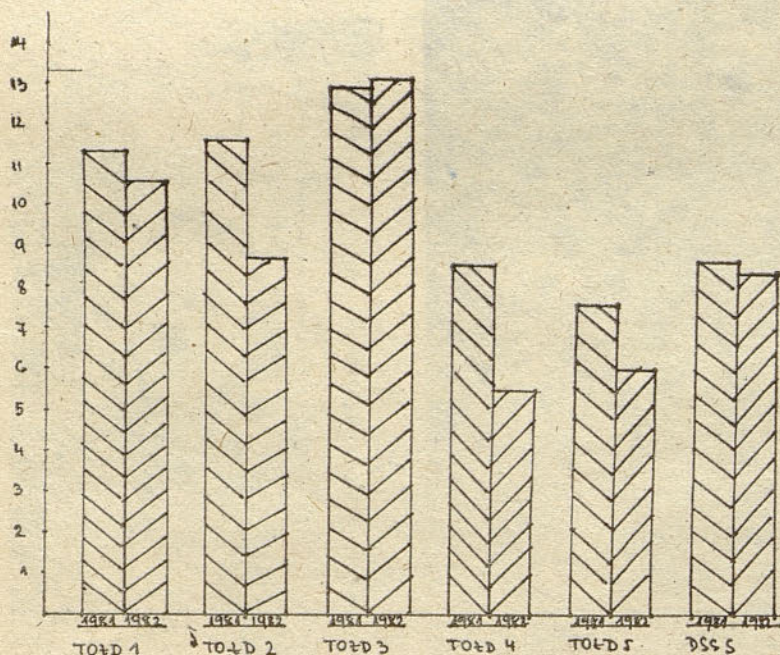
TOZD	Bolniški stalež do 30 dni				Bolniški stalež nad 30 dni			
	Št. primerov		Ure		Št. primerov		Ure	
Leto	1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982
TOZD 1	903	851	43.648	42.787	303	262	23.115	21.509
TOZD 2	678	507	31.660	29.368	273	221	27.844	18.425
TOZD 3	114	108	5.540	6.748	68	42	4.949	4.133
TOZD 4	145	90	6.676	4.240	16	17	2.121	1.752
TOZD 5	139	139	8.156	7.292	32	26	4.408	3.514
DSSS	274	276	12.942	14.780	163	150	15.337	14.777
DO	2.253	1.971	108.622	105.215	855	718	77.774	64.110

V grafičnem prikazu pa je razviden izračunani povpreček bolniškega staleža v letu 1981 in 1982:

Ze prvi pogled kaže, da je v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih bolniški stalež v letošnjem polletju nižji kot v enakem obdobju lanskega leta, z izjemo TOZD dekorirnica s satinirnico, kjer je celo nekoliko večji. Zanimivo je, da ta temeljna organizacija po deležu bolniških izostankov bistveno odstopa od ostalih delovnih sredin in se je delež povzpela tudi na 15,69 %. Takšen porast je zaslediti že vse od septembra 1980, saj se je do tedaj sta-

lež v tej temeljni organizaciji, s povprečno 80 zaposlenimi delavci, povzpela v letu 1980 le enkrat na 9 %, sicer pa je znašal pretežno okrog 7 %, ali pa tudi manj. Podrobnejšega odgovora zaenkrat žal nimamo. Vzrokom obolenj v posameznih primerih je tudi zelo težko slediti, saj nimamo obratne ambulante in bi bilo celotno skupino delavcev, ki ni majhna in ki stalež koristi, zelo težko obdelati.

Se vedno pa je najnižji bolniški stalež v TOZD — orodjarna s strgarsko-cizelersko delavnico in TOZD — energetika s ključavničarsko delavnico. Podrobnejše po-

Grafični prikaz: Primerjava bolniškega staleža prvega polletja 1981 s prvim polletjem 1982

Bolniški stalež v prvih 6 mesecih (v odstotkih)

Mesec	Leto	TOZD 1	TOZD 2	TOZD 3	TOZD 4	TOZD 5	DSSS	DO
Januar	1981	9,53	12,71	17,52	4,35	9,19	10,52	10,70
	1982	9,46	9,27	8,84	5,58	3,54	7,31	8,17
Februar	1981	10,17	11,22	14,59	6,07	5,40	8,64	9,72
	1982	9,08	9,92	13,43	4,43	5,02	8,04	8,68
Marec	1981	11,33	9,49	12,97	9,50	6,55	9,56	10,00
	1982	11,09	7,65	14,33	5,94	5,49	9,02	9,02
April	1981	12,17	12,10	12,34	10,25	9,02	8,49	11,10
	1982	11,97	9,52	15,13	7,09	6,72	9,06	10,09
Maj	1981	10,59	11,18	7,53	11,19	7,76	7,73	9,88
	1982	9,78	8,34	11,52	5,84	6,94	8,77	8,76
Junij	1981	14,49	12,54	12,71	10,76	8,74	7,60	11,84
	1982	12,27	7,96	15,69	4,11	8,35	9,71	9,85

datke lahko razberete iz tabele o izračunanih odstotkih bolniškega staleža v prvih 6 mesecih 1981 in 1982:

Prenekateri delavec tudi neopravičeno izostaja. Tako je bilo neopravičenih izostankov v prvih šestih mesecih letos 1.104 ur, vendar približno toliko kot v lanskem letu: januarja 1982 — 136 ur, februarja — 304 ure, marca — 88 ur,

aprila — 176 ur, maja — 224 ur in junija 176 ur.

Med ostalimi izostanki v zvezi z izredno plačanim dopustom pa je zaslediti največ izrednega dopusta za primere smrti v družini, zaradi udeležbe na vojaških vajah, seminarjih, različnih sestankih in mladinskih delovnih akcijah.

Referent za socialno delo

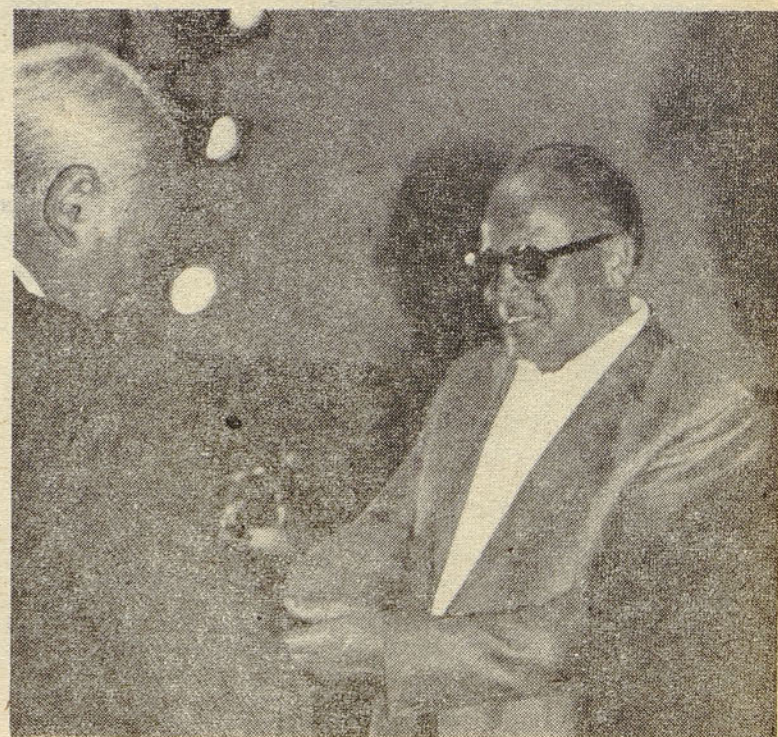
France Popit - častni občan

Na slavnostni seji občinske skupščine, dne 3. julija je bil FRANCU POPITU, članu Predsedstva SRS, podeljen naslov ČASTNI OBČAN občine Hrastnik

Naziv častni občan je tov. Francu Popitu podeljen za bogat prispevek v revoluciji, narodnoosvobodilni borbi in povojni izgradnji naše socialistične samoupravne družbe in ker je njegovo delo povezano tudi s pomembnimi rezu-tati naših Revirjev. To še posebej v času, ko je opravljal odgovorne dolžnosti ministra za rudarstvo, predsednika slovenskih sindikatov in predsednika CK ZK Slovenije.

Po svečani podelitvi je tovariš Popit delegatom občinske skupščine spregovoril o resnosti gospodarskega položaja v Jugoslaviji, o pomembnosti izvajanja sklepov sprejetih na 12. kongresu ZKJ ter o nalogah, ki nas še čakajo.

KDAJ IN KAKO DO POKOJNINE?

Izvečki iz Statuta pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji

V Steklarju, ki je izšel v mesecu juliju smo pričeli z objavo izvečkov iz Statuta pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. V tej številki smo pojasnili kako je zasnovan Statut, kaj vse spreminja novosprejeti Statut, pomembnejše člene iz temeljnih določb in podali poglavje o zavarovancih za vse primere zavarovanja.

Da bo slika oziroma predstava o Statutu popolnejša, v današnji številki Steklarja nadaljujemo z objavo pomembnejših členov.

2. ZAVAROVANCI ZA POSEBNE PRIMERE ZAVAROVANJA

21. člen

Za vse primere invalidnosti in za telesno okvaro, ne glede na njen vzrok, se obvezno zavarujejo osebe na mladinskih delovnih akcijah v SR Sloveniji, in sicer če nastane vzrok v času, ko so na taki akciji.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije s predpisom določi, za katere mladinske delovne akcije velja določba prejšnjega odstavka.

22. člen

Samo za invalidnost in telesno okvaro, ki sta posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, se zavarujejo:

1. delavci, ki delajo manj kot polovico polnega delovnega časa;

2. jugoslovanski državljani s stalnim prebivališčem v SR Sloveniji, ki so zaposleni v tujini z manj kot polovico polnega delovnega časa, če niso obvezno zavarovani pri tujem nosilcu zavarovanja;

3. tuji državljani, zaposleni v SR Sloveniji, ki delajo manj kot polovico polnega delovnega časa;

4. vajenci in učenci strokovnih šol s praktičnim poukom;

5. študenti visokošolskih zavodov, učenci strokovnih šol, otroci in mladostniki z motnjami v razvoju, ki so učenci zavodov za poklicno usposabljanje oziroma profesionalno rehabilitacijo, ter učenci na posebnem osnovnošolskem šolanju oziroma na specialnem šolanju v ustreznih zavodih za šolanje otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju, kadar so na obveznem praktičnem delu v učilnicah šol ali specialnih zavodov, ali kadar so na praktičnem delu pri delovnih in drugih organizacijah in pri državnih organih;

6. otroci in mladostniki v vzgojnih zavodih za vedenjsko in osebnostno motene;

7. osebe, ki opravljajo delo po pogodbi o delu.

23. člen

Za invalidnost in telesno okvaro, ki sta posledici nesreče pri delu ali poklicne bolezni pri poklicnem izobraževanju ali pri opravljanju dovoljenih dejavnosti, so zavarovani obsojenci na prestajanje kazni zapora ter mladostniki, proti katerim se izvršuje vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom.

Za osebe iz prvega odstavka se šteje, da je na delu:

— ko opravlja določeno delo v rednem ali podaljšanem delovnem času,

— ko opravlja delo pri praktičnem pouku v zavodu ali zunaj njega,

— ko opravlja določeno delo v okviru predpisanih dolžnosti pri

vzdrževanju reda in snage v zavodu.

Dovoljene dejavnosti v zavodu so tiste, ki se izvajajo po prevzgojnem programu obsojencev in mladoletnikov (športne, kulturne, prosvetne in podobne).

Samo za invalidnost so zavarovane osebe med prestajanjem kazni zapora in mladostniki, proti katerim se izvršuje vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom, ko je le-ta nastala zaradi višje sile.

24. člen

Osebe, ki niso zavarovanci za vse primere zavarovanja ali jim ni zagotovljeno varstvo za primer invalidnosti in telesne okvare po drugih predpisih, stalno pa prebivajo na območju SR Slovenije, so zavarovane samo za primere invalidnosti in telesne okvare kot posledice nesreče, ki jih zadene:

1. ko opravljajo naloge kot pripadniki partizanskih enot;

2. ko sodelujejo pri organiziranih javnih delih splošnega pomena, pri reševalnih akcijah ali pri obrambi pred elementarnimi nevarnostmi ali nesrečami — tudi, če so tuji državljani;

3. ko pomagajo organom za notranje zadeve in pooblaščenim, uradnim osebam teh organov pri izpolnjevanju nalog s področja varstva z ustavo določenega reda, osebne varnosti občanov in varnosti premoženja, vzdrževanja javnega reda in miru, preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj in odkrivanje storilcev kaznivih dejanj;

4. ko opravljajo naloge javne varnosti kot rezervni miličniki;

5. ko opravljajo na poziv državnih organov določene javne funkcije ali državljanske dolžnosti;

6. ko so kot vojni ali mirovni vojaški invalidi in poklicni rehabilitaciji pri praktičnih delih ali vajah;

7. ko kot športniki v okviru organizirane športne dejavnosti sodelujejo pri športnih akcijah.

Pogoji iz 2., 5. in 7. točke prejšnjega odstavka so določeni s predpisom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

25. člen

Tudi po prenehanju delovnega razmerja oziroma po izgubi lastnosti, na podlagi katere so obvezno zavarovane, so osebe, ki so sicer zavarovanci za vse primere zavarovanja, zavarovane za invalidnost in za telesno okvaro kot posledico bolezni ali poškodbe izven dela:

1. dokler dobivajo nadomestilo osebnega dohodka po predpisih o zdravstvenem zavarovanju;

2. dokler dobivajo oskrbnino ali začasno nadomestilo po predpisih o zdravstvenem zavarovanju;

3. dokler prejemajo invalidsko pokojnino;

4. dokler so v redu prijavljene pri skupnosti za zaposlovanje, če so se prijavile v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja ali izgubi lastnosti, na podlagi katere so obvezno zavarovane po tem statutu;

5. dokler so v Jugoslovanski ljudski armadi na vojaških vajah ali služijo vojaški rok, če so odšli k vojakom v 30 dneh po prenehanju delovnega razmerja oziroma po izgubi lastnosti, na podlagi katere so obvezno zavarovane po tem statutu;

6. dokler uživajo starostno pokojnino;

7. dokler imajo zavarovanci, ki so zaradi nege otroka prekinili delovno razmerje, otroka, ki še ni star 15 let, ali starejšega otroka, ki mu je zaradi popolne in trajne nezmožnosti za delo potrebna tudi stalna pomoč in postrežba, ali zavarovanka, dokler ima tri otroke, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev in uživanje družinske pokojnine.

Osebe iz prejšnjega odstavka so zavarovane, čeprav niso podane okoliščine iz 1. do 7. točke prejšnjega odstavka, če ob nastanku invalidnosti oziroma telesne okvare izpolnjujejo pogoje pokojninske in zavarovalne dobe za pridobitev pravic.

Določbe prvega in drugega odstavka ne veljajo, če nastane invalidnost ali telesna okvara zaradi poškodbe pri opravljanju samostojne poklicne ali gospodarske dejavnosti.

DOLOČBE O PRAVICAH

STAROSTNA POKOJNINA

1. Pogoji za pridobitev starostne pokojnine

27. člen

Pravico do starostne pokojnine pridobi zavarovanec oziroma zavarovanka, ki dopolni starost 60 let oziroma 55 let in pokojninsko dobo 20 let.

Zavarovanec oziroma zavarovanka, ki nima dopolnjene pokojninske dobe 20 let, pridobi pravico do starostne pokojnine, ko dopolni starost 65 let oziroma 60 let, in najmanj 15 let zavarovalne dobe, s pogojem, da je izpolnjena tudi gostota zavarovalne dobe, določena z družbenim dogovorom v skladu z zakonom.

Zavarovanec oziroma zavarovanka, ki dopolni pokojninsko dobo 40 let oziroma 35 let, pridobi pravico do starostne pokojnine ne glede na starost.

Dokler ne bo sklenjen družbeni dogovor po drugem odstavku tega člena, je pogoj gostote zavarovalne dobe izpolnjen, če je imel zavarovanec najmanj 40 mesecev zavarovalne dobe v zadnjih 5 letih oziroma 80 mesecev v zadnjih 10 letih.

28. člen

V zavarovalno dobo 15 let se štejejo obdobja zavarovalne dobe ter v dejanskem trajanju tista obdobja posebne dobe, ki se sicer štejejo v dvojnem trajanju.

29. člen

Obdobje 5 oziroma 10 let iz četrtega odstavka 27. člena tega statuta se šteje nazaj od dneva prenehanja zadnjega zavarovanja. Če je za zavarovanca ugodnejše, se šteje to obdobje od dneva, ko je dopolnil tako starost kot tudi zavarovalno dobo iz drugega odstavka 27. člena tega statuta.

Obdobje 5 oziroma 10 let iz četrtega odstavka 27. člena tega statuta se podaljša nazaj za toliko časa, kolikor zavarovanec v tem obdobju ni bil zavarovan, če je ta čas:

1. bil prijavljen pri skupnosti za zaposlovanje, kateri se je prijavil v 30 dneh po prenehanju zavarovanja; v tem primeru se za vsakokratno prekinitev zavarovanja podaljša obdobje nazaj največ za dve leti;

2. dobival starostno, invalidsko ali družinsko pokojnino, oskrbnino ali začasno nadomestilo po predpisih o invalidskem zavarovanju;

3. prekinil delovno razmerje zaradi nege svojega do 7 let starega otroka ali starejšega otroka, ki mu je bila zaradi nezmožnosti potrebna stalna nega in pomoč.

30. člen

Zavarovancem, katerim se zavarovalna doba všteta s povečanjem v pokojninsko dobo, se predpisana starostna meja za pridobitev pokojnine sorazmerno zniža v skladu z določili tega statuta.

2. Oblikovanje pokojninske osnove in odmera pokojnine

31. člen

Starostna pokojnina se odmerja od pokojninske osnove.

Pokojninska osnova je mesečno povprečje osebnih dohodkov, ki jih je zavarovanec dobil za svoje tekoče in minulo delo v zadnjih 10 letih zavarovanja pred uveljavitvijo pravice do pokojnine ali v katerikoli zaporednih 10 letih zavarovanja po zavarovančevi izbiri.

Za leto zavarovanja, iz katerega se vzamejo osebni dohodki za izračun pokojninske osnove, se vzame koledarsko leto, v katerem je dobil zavarovanec osebni dohodek oziroma nadomestilo osebnega dohodka najmanj za 6 mesecev zavarovanja.

32. člen

Osebni dohodki iz prejšnjih let zavarovanja se valorizirajo tako, da ustrezajo gibanju povprečja osebnih dohodkov za območje skupnosti.

Osebni dohodki iz prejšnjih let zavarovanja se valorizirajo glede na raven povprečja osebnih dohodkov iz koledarskega leta, ki mu sledi zadnje leto zavarovanja, iz katerega je bil vzet osebni dohodek za izračun pokojninske osnove, če ni z družbenim dogovorom drugače določeno.

Valorizacijske količnike za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejšnjih let zavarovanja določijo skupnost v začetku vsakega koledarskega leta na podlagi uradnih statističnih podatkov o gibanju.

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

nju povprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih delavcev v preteklem letu.

33. člen

Za izračun pokojninske osnove se upošteva osebni dohodek, ki ga je za delovne uspehe, dosežene z delom v polnem delovnem času, dobil zavarovanec za svoje tekoče in minulo delo po osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, določenih v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela, v kateri je bil zavarovanec v delovnem razmerju.

V osebni dohodek za izračun pokojninske osnove se ne všteta razni denarni prejemki in dodatki, s katerimi se mimo osnov in meril delitev po delu priznavajo posebna povečanja osebnega dohodka ali ki so bili izplačani zaradi upokojitve ali priprave na upokojitev.

Delavcem v delovnem razmerju pri delovnih ljudeh, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in sredstvi v lasti občana oziroma v delovnem razmerju pri civilnopravnih ali fizičnih osebah se šteje za izračun pokojninske osnove osebni dohodek, ki je bil podlaga za plačevanje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Zavarovancem iz 2. točke prvega odstavka 16. člena tega statuta se vzame kot osebni dohodek, ki je podlaga za izračun pokojninske osnove, stalna mesečna nagrada, ki jo dobivajo za svoje delo.

Zavarovancem iz 18. in 19. člena se vzame kot osebni dohodek, ki je podlaga za izračun pokojninske osnove tista osnova, po kateri so bili v posameznem obdobju pokojninsko in invalidsko zavarovani.

34. člen

Za izračun pokojninske osnove se šteje tudi osebni dohodek, ki ga je zavarovanec dobil za delo v času, ko je bil po zakonu oziroma družbenem dogovoru dolžan delati dalj kot poln delovni čas, če se tako delo šteje kot poseben delovni pogoj in za delo z nepolnim delovnim časom.

V osebni dohodek za izračun pokojninske osnove se všteta tudi nadomestilo za inovacijo, prejeta pod pogoji, določenimi v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela v skladu z zakonom.

Za izračun pokojninske osnove se štejejo tudi nadomestila osebnega dohodka, izplačana po predpisih o delovnih razmerjih.

Zavarovancem, ki so prejeli nadomestilo osebnega dohodka po predpisih o zdravstvenem varstvu in otroškem varstvu, se za čas prejemanja nadomestila za izračun pokojninske osnove upošteva osebni dohodek oziroma zavarovalna osnova iz koledarskega leta pred začetkom prejemanja nadomestila.

V osebni dohodek za izračun pokojninske osnove se všteta tudi nadomestila osebnega dohodka iz invalidskega zavarovanja.

Kadar se v osebni dohodek za izračun pokojninske osnove všteta osebni dohodek iz preteklega leta ali osnova za odmero oskrbnine po tem statutu, se ta osebni dohodek oziroma osnova za odmero oskrbnine valorizirata z i-

stim valorizacijskim količnikom kot bi se sicer osebni dohodek, ki je bil podlaga za izračun osnove.

Zavarovancu, ki v koledarskem letu, pred začetkom prejemanja nadomestila ni imel osebnega dohodka, nadomestila osebnega dohodka in invalidskega zavarovanja oziroma oskrbnine, se za izračun pokojninske osnove upošteva osebni dohodek iz tekočega leta.

35. člen

Skupni osebni dohodek, ki ga doseže delavec z delom v polnem delovnem času, v času, krajšem ali daljšem od polnega delovnega časa v posameznem letu zavarovanja, se za ugotovitev pokojninske osnove preračuna na povprečni znesek, ki ustreza osebnemu dohodku za poln delovni čas.

Znesek, ki ustreza osebnemu dohodku za poln delovni čas, se izračuna takole: skupni znesek osebnega dohodka, ki se upošteva za izračun pokojninske osnove in ga je delavec prejel za leto zavarovanja, se deli s številom ur, ki jih je prebil na delu s polnim delovnim časom, časom, krajšim ali daljšim od polnega delovnega časa. Tako dobljeni znesek se pomnoži s številom ur polnega delovnega časa, določenega z zakonom. Preračunani znesek se vzame kot osebni dohodek za izračun pokojninske osnove.

36. člen

Če je bil delavec v delovnem razmerju v več organizacijah in je delal skupaj dalj kot poln delovni čas, se mu šteje v pokojninsko osnovo dohodek, ki ga je dosegel pri vseh organizacijah, preračunan na poln delovni čas.

37. člen

Delavcem, ki so jih poslale v tujino na delo jugoslovanske organizacije in so ostali v tem času zavarovani pri skupnosti (detaširani delavci), se vzame za izračun pokojninske osnove njihov osebni dohodek, ki so ga prejeli za delo v tujini v skladu z osnovami in merili iz samoupravnih aktov, in na podlagi katerega so se obračunavali in plačevali prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

38. člen

Delavcem, zaposlenim v tujini pri mednarodnih in drugih organizacijah in pri organizacijah, pri katerih ustanovitvi, upravljanju ali financiranju so udeležene jugoslovanske organizacije (mešane družbe in podobno), in ostanejo ta čas zavarovani pri tej skupnosti, se vzame kot osebni dohodek za izračun pokojninske osnove tista osnova, ki je podlaga za obračunavanje in plačevanje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Osnove za obračunavanje in plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje določi skupnost s sklepom.

39. člen

Zavarovancem, ki po prenehanju obveznega zavarovanja še naprej plačujejo prispevke za podaljšano zavarovanje po določbah tega statuta, se za pokojninsko osnovo vzame tista osnova, ki je podlaga za obračunavanje in plačevanje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

40. člen

Za zavarovance, ki ne prejema osebne dohodka in ki jim osnova ni določena po prejšnjih členih, niti niso prejeli nadomestila osebnega dohodka, se upošteva za izračun pokojninske osnove, tista osnova, ki je podlaga za obračunavanje in plačevanje prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

41. člen

Skupščina skupnosti določi vsako leto najnižji in najvišji znesek pokojninske osnove, pri čemer upošteva gibanje najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov v republiki.

Pri določanju višine najnižje in najvišje pokojninske osnove upošteva skupnost mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Zveze sindikatov Slovenije ter Gospodarske zbornice Slovenije.

Pokojnina, odmerjena od najnižje pokojninske osnove, se v začetku vsakega koledarskega leta ponovno odmeri od najnižje pokojninske osnove, določene za to leto.

Pokojnina, odmerjena od najvišje pokojninske osnove, se v letih, ki slede letu uveljavitve pravice do pokojnine, ponovno odmeri od dejanske pokojninske osnove, če je ta nižja od najvišje pokojninske osnove, določene za posamezno leto. Tako odmerjena pokojnina se usklajuje upoštevanje leto, iz katerega je bil kot zadnji za izračun pokojninske osnove vstet doseženi osebni dohodek in ne more presegati zneska pokojnine, odmerjene po dopolnjeni pokojninski dobi od zneska najvišje pokojninske osnove, določene za posamezno leto.

Če dejanska pokojninska osnova ponovno presega najvišjo pokojninsko osnovo, se ponovna odmera opravi od najvišje pokojninske osnove, določene za posamezno leto.

42. člen

Starostna pokojnina se odmerja od pokojninske osnove v odstotku, določenem glede na pokojninsko dobo in znaša:

1. za zavarovanca s pokojninsko dobo 15 let 35 % pokojninske osnove, nato se za vsako nadaljnje dopolnjeno leto pokojninske dobe poveča za 2 % pokojninske osnove;

2. za zavarovanko s pokojninsko dobo 15 let 40 % pokojninske osnove, se za vsako nadaljnje dopolnjeno leto pokojninske dobe do dopolnjenih 20 let poveča za 3 %, za vsako dopolnjeno leto pokojninske dobe nad 20 let pa za 2 % pokojninske osnove.

Če pokojninska doba ne znaša polno leto, vendar pa vsaj 6 me-

secev, se pri odmeri pokojnine upošteva ta doba s polovico odstotka, določenega po prejšnjem odstavku za leto pokojninske dobe.

Odstotki za odmero pokojnine po prejšnjih odstavkih so glede na pokojninsko dobo:

Pokojninska doba	Moški	Zenske
15 let	35	40
15 let in 6 mes.	36	41,5
16 let	37	43
16 let in 6 mes.	38	44,5
17 let	39	46
17 let in 6 mes.	40	47,5
18 let	41	49
18 let in 6 mes.	42	50,5
19 let	43	52
19 let in 6 mes.	45	55
20 let	45	55
20 let in 6 mes.	46	56
21 let	47	57
21 let in 6 mes.	48	58
22 let	49	59
22 let in 6 mes.	50	60
23 let	51	61
23 let in 6 mes.	52	62
24 let	53	63
24 let in 6 mes.	54	64
25 let	55	65
25 let in 6 mes.	56	66
26 let	57	67
26 let in 6 mes.	58	68
27 let	59	69
27 let in 6 mes.	60	70
28 let	61	71
28 let in 6 mes.	62	72
29 let	63	73
29 let in 6 mes.	64	74
30 let	65	75
30 let in 6 mes.	66	76
31 let	67	77
31 let in 6 mes.	68	78
32 let	69	79
32 let in 6 mes.	70	80
33 let	71	81
33 let in 6 mes.	72	82
34 let	73	83
34 let in 6 mes.	74	84
35 let	75	85
35 let in 6 mes.	76	—
36 let	77	—
36 let in 6 mes.	78	—
37 let	79	—
37 let in 6 mes.	80	—
38 let	81	—
38 let in 6 mes.	82	—
39 let	83	—
39 let in 6 mes.	84	—
40 let	85	—

43. člen

Zavarovancu, ki po izpolnitvi 40 oziroma 35 let pokojninske dobe (borci NOV pred 9. 9. 1943 oziroma do 13. 10. 1943 — 35 oziroma 30 let) ostane še naprej v zavarovanju, ne da bi uveljavil pravico do pokojnine in upokoju s polno pokojninsko dobo, ki sklene delovno razmerje, se pokojnina poveča za vsako leto zavarovanja po izpolnitvi navedene pokojninske dobe za 1 odstotek, skupno pa največ za 5 odstotkov.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči smrti mojega sina

IGORJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi v težkih urah bolečine stali ob strani: stanovalkam samskega doma, Steklarni Hrastnik, posebej še sodelavkam in sodelavcem TOZD avtomatska predelava steklene mase. Prav tako iskrena hvala tov. Kristi Pufler za žalni govor in mladini Steklarne Hrastnik za darovani venec ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi tako pretrani zadnji poti.

Žaluoja Anda Glamatović

V SPOMIN

MARINO MAJCENOVICH

Deževalo je. Po spolzki in mokri cesti je hitel na motorju mlad fant, Glas motorja, ki si ga je tako neizmerno želel in fantovo srce na njem sta pela isto razposajeno pesem: pesem mladostnega brezbriznega življenja.

Z nasprotni stran isto. Le da je bil voznik še mlajši. In takrat je počilo. Blisk, grmenje, trčenje... Vse se je zloilo v eno samo bolečino, en sam trenutek in dvoje mladih teles je obležalo... Kolo motorja, ki se je še nekaj časa vrtelo je izpelo zadnjo melodijo. Na mladosten obraz, ki so ga ovijali svetli lasje, so nežno

še naprej kapljale deževne kaplje. Kot bi hotele umiti nedolžnost življenja, ki je ravnokar ugašalo v mladem telesu.

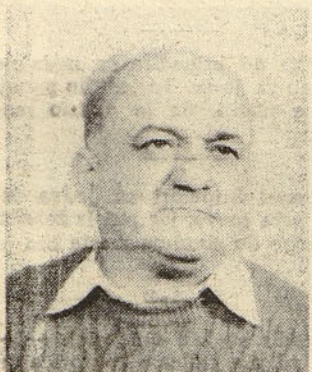
Mladostno razposajeno, včasih morda nekoliko boemsko obarvano, je bilo njegovo življenje. Predajal se mu je, jemal kar mu je nudilo.

Dvakrat se je zaposlil pri nas. Obakrat le za kratko. Prvič, ko je po štirih mesecih dela oblekel sivo zeleno uniformo. Drugič, ko je po še ne polnih dveh mesecih dela končal svoje mlado življenje. Hitro, prehitro je bilo konec druženja. Le nekateri so ga imeli možnost spoznati. Za večino je zmanjkalo časa.

Z bolečino v srcih je zapustil svoje najbližje, mlade prijatelje in sodelavce. Zapustil je naslednika, ki ne bo nikoli videl svojega očeta.

Naslednji dan po tragičnem dogodku je dolino Breznega obhajalo sonce. Nedolžno in toplo. In posušilo je sveže cvetje gomile na dolskem pokopališču. S časom bo otoplilo tudi srca Marinovih najbližjih. Življenje bo teklo naprej. Ostal bo boleč spomin. Spomin na Marina Majcenoviča, ki je zagledal luč sveta 3. 8. 1960 v trboveljski porodnišnici in čigar mlado življenje je ugasnilo deževnega večera 27. julija letos. Takšno je življenje...

JOŽE STOPINŠEK

Tiho, skorajda plaho je v začetku oktobra 1953. leta postaven fant, kmečkega rodu iz Podgorice pri Krškem prestopil prag Steklarne. Z veseljem je opravil svoj »siht« in še veliko naslednjim. Dolga leta se je vozil na delo. To mu je vzelo mnogo časa, vendar ga ni motilo, da ne bi bil točen, vesten, dostopen in marljiv na delovnem mestu.

Kasneje, ko se je preselil v samski dom bliže tovarni, so se mu vsaj v neki meri izboljšali življenjski pogoji. Toda bil je sam. Sam vse življenje, sam, brez svojih, sam s seboj. Nihče ne bo nikoli zvedel, zakaj si ni ustvaril doma, družine. Delo, večih ozka družba znancev, kdaj pa kdaj kozarec vina.

V takšni osamljenosti ga je zatekla kruta, zahrbtna bolezen, ki mu je vzela še tisto malo življenjske volje. Še bolj se je zaprl vase, se včasih potolažil s kozarcem v roki. Tudi za delo ni bil več tako zagnan. Prihajal je navzkriž z okoljem in še najbolj s samim seboj. Za nasvete sodelavcev in prijateljev ni maral kaj dosti. Vsaj tako je zgledalo.

Včasih vesel fant je postajal vse bolj zagrenjen, vse bolj se je zapiral vase in na njegovih ustih je le redko zaigral nasmeh. Nihče ne ve koliko let je bolehal. Tudi ko je prišel v zrela leta, se ni spremenil.

Med nami je bil skoraj 29 let. Z izjemo nekaj zadnjih, vedno marljiv delavec, tovariški. S svojo osamljenostjo ni bremenil drugih. Je bil sam s seboj zadovoljen? Odgovora na to vprašanje ni. O sebi in svojem življenju je tako redko spregovoril. In še takrat bore malo. Živel in umrl je sam. Tako je najbrž želel. Mi smo bili nemočni v prizadevanjih, da bi ga spremeni. Morda se niti nismo dovolj trudili. Saj takšen kakršen je bil, ni storil nikomur ničesar zalega. »Živel je v senci dogajanja«, je dejal nekdo — izmed njegovih znancev ob njegovi smrti. S tem je najbrž izpovedal ves smisel njegovega življenja. In kaj naj še dodamo.

Kot sodelavcu mu želimo mir in spokojen počitek v objemu domače grude. Seznamu spominov smo zapisali še eno ime: Jože Stopinšek.

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem izmene Lipar, Doberšek, Brglez ter administraciji TOZD 2 za prelepa darila. Posebna hvala izmeni Zorenč — Miklič — Peklar. Vaša darila me bodo vedno spominjala na vas, dragi sodelavci.

Pri nadaljnjem delu pa vam želim obilo delovnih uspehov ter medsebojnega tovariškega razumevanja in sodelovanja.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Eva Lendero

Novo v knjižnici Hrastnik

1. Prešernova družba iz Ljubljane je v zbirki romanov »Ljudska knjiga« izdala dva zanimiva romana:

Guy de Maupassant: YVETTE

To je ganljiva zgodba o ljubki Yvette, hčerki »markize« dvomiljevega slovesa, kurtizane Obardi. V markizinem pariškem salonu se shajajo pustolovci z vsega sveta. Vrsta nepristnih plemenitašev tekmuje za naklonjenost mlade Yvette, ki nepokvarjena odrasča sredi te bleščeče, a gnile družbe. Ko Yvette, končno spozna, da je njena mati »vzdrževana ženska«, in ko jo zaman roti, da bi skupaj pobegnili neznano kam, se odloči za samomor. Potem, ko se ji ta ne posreči, se dekle bolj voljno oklene življenja in le-to jo privede v objem lovca na dožbeli plen.

Ignazio Sillone:

LISICA IN KAMELIJE

Avtor »Fontamare« in »Prigisča robidnica«, je tokrat postavil dogajanje v mestece na italijansko-švicarski meji, kjer živi družina kmeta Ludovica, čigar sin Daniel dozori v zagrizenega revolucionarja in vneto pomaga političnim beguncem. Ne da bi družina kaj slutila o tem, pri svojem početju tvega glavo, saj poleg obmejnih stražarjev nenehno vohla za njim tudi fašistična policija. Po številnih nevarnih zapletih, ko se Danielova lastna hči celo zaljubi v enega njenih agentov in ta med odsotnostjo družine odkrije veliko obremenilnega gradiva, se zgodba le srečno konča; mladenič se namreč iz ljubezni do dekleta raje odloči za prostovoljno smrt, kot pa da bi izdal njenega očeta.

Matjaž Schmidt:

NEJČEV PRVI LEKSIKON

Na področju leksikalnih in enciklopedičnih izdaj za otroke in mladino je v naši knjižnici čutili še posebno očiten primanjkljaj. Poznane knjige in slikanice, ki zajemajo to ali ono sklenjeno področje, seveda ne morejo potolažiti vedoželjnosti mladih bralcev. Zato smo sleherne tovrstne novitete še toliko bolj veselili. »NEJČEV PRVI LEKSIKON« vsekakor je te vrste noviteta. Je v celoti delo Matjaža Schmidta, ki je to pot nastopil kot ilustrator, opremljevalec, oblikovalec in pisec besedila — torej sam uresničevalec svoje imenitne zamisli, kako predšolskemu otroku na lahko razumljiv, domisel, vendar neklasičen način pojasniti vrsto »skrivnosti«, s katerimi se srečuje iz dneva v dan.

Nejo in Taja, osrednja junaka te knjige, tako spoznavata najrazličnejše predmete in pojave ter povezave med njimi, ugotavljata njihov pomen in uporabnost, razvijata uganke in razrešujeta skrivnice, povezujejo pojme in predmete itn. Sprehod skozi Nejčev leksikon zato terja obilo sodelovanja, razmišljanja in ugibanja, nekaj risarske spretnosti, dobro merodomišljije in iznajdljivosti ter od časa do časa tudi nekaj malega pomoči odraslih. Za krajši čas je vmes tudi kakšna igrlica. Da bi bilo raziskovanje še bolj zabavno

in mikavno, si je Matjaž Schmidt izmislil še dva razbojnika, Ohoja in Ahaja, ki sta s svojo nerednostjo in nemarnostjo živ primer, kakšni naj otroci ne bi bili. Seveda morajo to ugotoviti sami.

Mimi Malenšek:

KAVATINA ZA ANGELA VREMENARJA

Zgodba romana je taka: Karel Pirc, upokojeni inženir, pripelje v počitniško hišo v Piranu ženo Martino, upokojeno lektorico. Sam se vrne v Ljubljano, žena pa ob morju pripravlja hišo za zimo. Med neurjem, ki pride, obnavlja v svoji samoti pretekla leta in desetletja, življenje svoje generacije.

Avtorica ob tem ne more ali morebiti niti noče skriti, da je pripoved avtobiografska; iskreno in pogumno razkriva in členi številna družbena vprašanja, grebe po svoji lastni intimnosti, pa naj so stvari še tako boleče. Neposredna osebnost daje novemu avtoričinemu romanu tudi največjo draž.

Marija Vučetič

Uspela akcija

Hrastnik

Občinski štab teritorialne obrambe, ki je v preteklem letu za svoje prizadevno delo prejel od pokrajinskega štaba prehodno zastavico kot najboljši, tudi v tem letu nadaljuje s kvalitativnim in konstruktivnim delom. Iščejo se nove poti in oblike izobraževanja in izpopolnjevanja pripadnikov TO in drugih ih nosilcev SLO in DS.

Kot nova oblika usposabljanja, ki se je, mimogrede povedano, pokazala izredno učinkovita in ki je naletela na splošno odobravanje, je bila dvodnevna skupna vaja pripadnikov TO, STOKS in enot NZ v vseh krajevnih skupnostih te revirske občine. V akcijo so bile vključene tudi komisije za gospodarstvo in prehrano KS, kar je dalo celotnemu poteku akcije, ki je v vseh KS lepo uspela, še poseben poudarek in pečat. Skupna sklepna ugotovitev v vseh KS je, da je z omenjeno akcijo bil dosežen še korak dalje na poti podružbljanja in strokovnega izobraževanja vseh struktur s področja SLO in DS.

Hkrati pa je bilo tudi ugotovljeno, da bi težišče izvajanja kot tudi iniciative takšnih in podobnih akcij veljalo v prihodnje prepustiti svetom in komitejem za SLO in DS v KS. Kajti tako možnosti kot potreb pri nadaljnjem podružbljanju SLO in DS, krepitvi naših obrambnih sposobnosti je še veliko. Preteklost in še bolj sedanjost pa nam nalagata kar največ resnosti in dela.

Jože Premec

Šport in rekreacija - iz meseca v mesec

Športni dodatek, ki je bil že dalj časa kamen spotike, bodo na osnovi sprejetega rebalansa občinske Telesnokulturne skupnosti za leto 1982 sprejemali vsi kategorizirani športniki naše občine. Skupno bo tako 9 športnikov še prejelo v tekočem letu 216.000 dinarjev, kar je približno 60 % od zgornje meje limita.

Sredstva prejeta od skupnosti bodo upravičencem nakazovala društva oziroma klubi, katerih člani so posamezni športniki oziroma športnice.

Pirš Borut — hrastniški kolesar v dresu ljubljanskega Roga vse resneje trka na vrata državne reprezentance, katere dres je že nekajkrat nosil. Žal pa, kot kaže Borutova zmaga na dirki AVNOJ, 3. mesto na državnem prvenstvu v cestni dirki še vedno niso dovolj zveznemu kapetanu Francu Hvasti, da bi tega izvrstnega kolesarja dokončno uvrstil med najboljše. Tako Boruta spet ni med osmerico, ki bo zastopala naše barve na letošnjem svetovnem prvenstvu. Za »dokazovanje« pa bo Borut lahko nastopal na nekaterih drugih manj pomembnih dirkah.

Obvezna vzgoja lastnega kadra je permanentna naloga v tej sezoni. To so ugotovili na eni zadnjih sej UO in strokovne komisije pri NTK Kemičar. Zato so že s pričetkom novega šolskega leta pričeli z lastno namiznoteniško šolo, katero pod nadzorom strokovne komisije vodita še vedno aktivna igralca Nataša Salmičeva in Tone Markovič. V šolo so pritegnili predvsem najmlajše. Za tiste, ki bi se radi, pa se še niso vključili, pa naj povemo, da to lahko store vsak torek, sredo, četrtek in petek od 16. do 18. ure v prostorih NTK Kemičar.

Rezultati hrastniških kolesarjev v tej sezoni niso na ravni tistih iz preteklih let, kar je glede na zamenjavo in odsotnost najboljših (Miran Leskovšek, službi kadrovske rok) tudi povsem razumljivo. Vzpodbudno pa je dejstvo, da v klubu niso vrgli puške v koruzo, ampak vneto vodijo in pripravljajo tekmovalce, ki bodo morda že jutri sposobni ustvariti rezultate podobne tistim iz nekaj zadnjih sezon.

Tradicionalnega množičnega tekmovalstva v streljanju z vojaško puško, ki ga je v počastitev 3. in 4. julija pripravila Strelska družina Ernest Drakler z Dola, se je udeležilo blizu 50 strelcev. Boj za najboljša mesta je bil sila izenačen, kar kažejo tudi doseženi rezultati, saj je kar četverica prvouvrščenih dosegla isto število krogov: 47 od 50 možnih. Ta odlični rezultat so dosegli: Viki Pavlič, Stane Kostanjšek, Boris Rižnar in Vili Vidmar.

Igrišče v športnem parku na Logu dobiva nov izgled. Topoli, katerih korenine so močno razmajale tribune rokometnega igrišča in zašle daleč v nogometno igrišče, so odstranjeni.

Ta poseg je bil nujen ker je pretela resna nevarnost tudi za asfaltno ploskev in oporni zid na rokometnem igrišču. Topole naj bi, tako zatrjujejo v KRC 14. oktober, zamenjalo 88 brez, kot simbol spomina na tovariša Tita.

Naše mladinke so močno popravile uvrstitev z lanskoletnega Evropskega mladinskega prvenstva v Topolčanyh na CRS. Na letošnjem — v Avstriji je trojka Vesna Ojsteršek, Tatjana Krsnik in Monika Reflak, prav po zaslugi prve, osvojila 7. mesto med 27. evropskimi vrstami. To pa je v primerjavi s 14. mestom v Topolčanyh občuten premik navzgor. Pri tem pa velja še omeniti, da so naša dekleta le za las zgrešila uvrstitev med štiri najboljše. Če bi izgubile s Poljakinjami vsaj 1:3 (bilo je 0:3) bi se potegovale za eno izmed odličij. Vseeno pa je tudi 7. mesto lep uspeh za naš mladinski namizni tenis.

Resnično nezdravi in nesamo-upravni odnosi vladajo znotraj slovenske boksarske zveze. Vse preveč se pogrevajo stare napake, očitki in še kaj. Tistih, ki bi takšnim odnosom stopili na prste in stvari usmerili na pravo pot pa tudi ni. Žalostno je tudi spoznanje, da mladi, ki se vključujejo v boksarske vrste, kaj hitro padejo pod vpliv te ali one struje, ki se bori za prevlast v slovenskem boks. Seveda imajo še najmanj koristi od takšnih odnosov tekmovalci, ki svoje znanje ne morejo uveljaviti. Zato se upravičeno postavlja vprašanje vlaganja sredstev od strani TKS v to dejavnost, ki s takšnim odnosom ne opravičuje svoj obstoj.

Evropsko pionirsko mladinsko namiznoteniško prvenstvo (le-to je bilo v Hollabrunnu) je prineslo še en uspeh 14-letni hrastniški igralci Vesni Ojsteršek. V konkurenci pionirk je namreč mlada Hrastničanka po zmagah med Nagy (Madžarska), Lohr (Romunija), Maier (Avstrija) in Masarik (CSSR) prispela v finale, kjer je po hudem boju izgubila z sovjetsko vrstnico Klaro Kasanovo 0:2 (15:21 in 18:21) ter tako osvojila naslov pionirke viceprvakinje. Zanimivo, da je Vesno Kasanovo ne dolgo tega že premagala, vendar je tremo tokrat opravila svoje. Toda, tudi srebro ima svojo vrednost!

Kot vse kaže se med kajakaši poraja novo zveneče ime. Gre za mladega Andreja Kavčiča, ki je na evropskem mladinskem prvenstvu (neuradno EP) v Spittalu skupaj z Čizmanom in Murgljem priveslal Jugoslaviji prvo mesto v spustu (3-krat K-1). Mladi Andrej je na omenjenem tekmovalstvu nastopil tudi v slalomu (K-1) in med več kot 60 kajakaši iz 11 evropskih držav osvojil solidno 31. mesto. Očitno gre še za en talent v vrsti odličnih hrastniških kajakašev in kanuistov, kateremu gre posvetiti kar največ pozornosti in strokovnega dela.

Resne težave pestijo hrastniške nogometaše. Klub, ki je še pred leti dosegal lepe tekmovalne uspehe in, ki tudi danes združuje lepo število mladih, je ostal praktično brez vodstva. Po neuspelem poskusu uvrstitve v kvalifikacije za OČL so klubu obrnili hrbet še tisti redki zanesenjaki. Res nerazumljiva poteza, zlasti še če vemo, da je bilo na razširjeni seji Predsedstva občinske TKS dogovorjeno ravno nasprotno. Kaže pa da od načrtnega dela vsaj v naslednji sezoni še ne bo nič. Škoda, kajti kadra je dovolj, kvaliteta pa se doseže le z vztrajnim in načrtnim strokovnim delom.

Edvard Vecko naš proslavljeni namiznoteniški internacionalc je bil kot kaže grobo potegnjjen za nos. Odgovorni iz NTZ Jugoslavije so ga nagovarjali in tudi nagovorili, da je zapustil trenersko mesto v zahodnonemškem Celwu z obljubo, da bo pri nas prevzel funkcijo zveznega kapetana ženske reprezentance. Med tem časom, ko je Vecko nič hudega sluteč počitnikoval na Jadranu, pa so v obljubljeni fotelj posadili nekdanjega zveznega kapetana Belo Sela iz Sente. Le-ta je že vodil uradne priprave deklet v Kranjski gori. Da se šlo le za začasno nadomeščanje in prijeten izlet v slovenske planine, pa res ne moremo verjeti. Odnos kakršnega si Vecko resnično ni zaslužil...

Atletika kot posebna tekmovalna panoga v naši občini še daleč ni tako razvita, da bi lahko govorili o kakšni samostojni osnovni telesnokulturni organizaciji. Atletski krožek deluje le v sklopu SŠD Mladost na OŠ Heroja Rajka, ki se lahko domala vsako leto pohvali s kakšnim dobrim posameznikom. Tako je v zadnjem šolskem letu precej pozornosti atletskih strokovnjakov pritegnil osmošolec Tonček Horvat, ki je v teku na 300 m dosegel nekaj izvrstnih rezultatov in se v svoji kategoriji povzpел v vrh najboljših. Če se bo priklonil »kraljici športov« pa je odvisno tudi od atletskih delavcev iz Celja in Ljubljane. Oboji bi

ga namreč želeli videti v svoji sredini!

Celoten postopek ustanovitve občinske Zveze telesnokulturnih organizacij se je nekoliko zavlekel zaradi neresnosti nekaterih društev in klubov (Brodersko društvo, NK Hrastnik), ki po razformiranju športnega društva Hrastnik, katerega člani so bili, še niso izpeljali pre-registracijskega postopka. To pa pomeni, da te sredine še niso sprejele ustreznih lastnih pravil (Statutov) in se registrirale pri pristojnem občinskem organu. Kot bivši člani SD Hrastnik so ta postopek že izpeljali: KK Hrastnik, KK Bratstvo, NTK Kemičar in delno tudi kolesarski klub. To pa pomeni, da bo ustanovna skupščina občinske ZTKO šele konec ali pa v začetku prihodnjega meseca.

Igrišča in druga športna vadišča so spet zaživila. Po skoraj dvomesečnem premoru, v katerem so bila v središču pozornosti ljubiteljev športa svetovna prvenstva v nogometu, plavanju in košarki, so v središču pozornosti spet domača športna dogajanja. September pa je že nekako po tradiciji pričetek jesenskega dela občinskih Trimiger. No, tako je tudi tokrat. Steklo je že tekmovalje v našem nogometu, čez nekaj dni bodo stekla tudi košarka in rokometna tekmovalja. Skratka, vse tja do novega leta ne bo miru za športne organizacije. Menimo tudi za navijače...

Je že tako, da: »ni vse zlato kar se sveti«, pravi star pregovor. To bo vsekakor še kako držalo, ko gre za naše nogometaše, ki so klavirno končali na letošnjem svetovnem prvenstvu. Kaže pa da to nikogar (od odgovornih) posebno ne moti. Zvezni kapetan Miljanič je »hrabro« prevzel nase vso odgovornost in odstopil. Naše nogometne zvezde pa se še naprej prodajajo za drage devizne denarje v tujino. Ko gre za nogomet, pa človek res ne ve, kaj je zlato in kaj se samo sveti!?

Aforizme, ali kakorkoli že hočete imenovati te kratke zapiske, je tudi tokrat zbral, po svoje uredil in zapisal — Jože Premec.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice in sestre

MARICE SELAK

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so bili z nami v tej hudi bolečini.

Iskrena hvala vsem, ki ste ji podarili cvetje in nam na kakršenkoli način pomagali in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala godbenikom in pevskeму zboru Svoboda II, govornikom za poslovnice besede, njenim sodelavcem TOZD 3 in sosedom. Hvala tudi pregledalkam izmene Haberl in drugim delavcem iz TOZD 1.

Žalujoci: mož Ivan, sin Ivo z družino, sestra in brata z družinami ter ostalo sorodstvo

Nagradna križanka

SESTAVIL: KARLI DREMEL	SOCIALNI POLOŽAJ	RAZSTAVNA PLOŠČA	GNUŠEN ZLOČIN	TEŽA EMBALAŽE	DEL DNEVA	TRGOVSKI POSREDNİK, SENZAL	9	ZEMELJSKO DELO	STAROŽIDOV SKI KRALJ	PIKOLOVEC, NATANCEZ	OBREŽJE	OSVEŽILNA PIJACA	9	PRISTAŠ NACIZMA	POLETNO OBUVALO	PRITR- DILNICA	PERUNIKA	IZMEČEK VULKANA	KOPNO SREDI MORJA
IZPLJUVK, PLJUNEK							TROPIČNO VLAKNO ZA IZOLACIJO						HRVAŠKI ZGODOVINAR (NATKO)						
RUSKO ŽEN- SKO IME							POSAMEZNIK						PRISTROJ, NAPRAVA GORA NA KRETI						
VETRNI JOPIC S KAPUCO							BOŽJAST UROŠEVAC									PIANIST, POGORELIČ			
IBSENOVA DRAMA					LUDWIG UHLAND			ŠAHIST LARSEN	DEČEK S GUDEŽNO SVETILKO REKA NA SKOTSKEM							RIBIŠKA MREŽA RIMSKI VOJSKO- VODJA			
9	ČEVLJARSKI TRINOŽNIK	PARK V LJUBLJANI	EDEN IN DRUGI	LEPOTNA RASTLINA, SPORIŠ BARVA KOŽE								ŽENSKI VOKALNI TRIO IZ BEOGRADA					SLOVENSKI GRAFIK DEBENJAK	PRITOK ZAHODNE MORAVE	ZIDOVSKO ŽENSKO IME
DELAVEC PRI STOPAH							ESTONEC MESTO OB VOLGI				DANŠKI OTOK	TRENUTEK MOMENT	REKA V IRAKU MAKEDON- SKO KOLO						
MAĐAR- SKO MO- SKO IME						ČETRTI RIM- SKI KRALJ NAŠ TV STR- KOVNIAK (BOŽO)				FINSKI PISATELJ MERSKA ENOTA ZA GLASNOST				MAJHNA NEVARNA GLISTA LASHNICA	VODNA ZIVAL				
JAJČASTA OBLIKA								LJUBIM- KANJE BERILIJ								MITOLOŠKI LETALEC, DEDALOV SIN			
LIDIJA OSTERC			ŽENIN OČE IME GENERALA KREACICA					MORSKA OŽINA V TURČIJI MORSKA PENA								ZNOJNICA V KOŽI RANO- CELNIK			
GRAFIK JUSTIN					ANGLEŠKI FILMSKI PRODUCENT (ARTHUR)	PEVEC DEDIC TEKOČA MASČOBA					VRSTA ZAMETA	OZKA DEŠKA	RIMSKA BOGINJA JEZE SIBIRSKI VELETOK				VELIKA VIOLINA	UŠESNI NAKIT	DEL SKELETA
KANDIRANA LIMONINA LUPINA									ZMIKAVT	NALIV							NOČNA PTICA		
9	KAROL PAHOR	ZELEN OKRASNI KAMEN RADUJ							KRAJ V ISTRI LOUIS ADAMIČ								ODMEV, ODJEK GORAZD HITI		
GORENJSKA METROPOLA						MINERAL Z AVALE							AKCENT, POUDAREK						
VILE ROJENICE, SOJENICE						TV NAPO- VEDOVALE DOLENC							NAJVIŠJI GRŠKI URADNIK V STARIH ATENAH						

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili sedem nagrad:

1. nagrada 150 din
2. nagrada 100 din
- 3.-7. nagrada po 70 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »STEKLARJA«, Steklarna Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali samo pravilne rešitve, ki bodo v uredništvu do sobote 25. septembra.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v dvojni številki »STEKLARJA«, smo prejeli 58 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada — 150 din: Milka ZORC, upokojenka
2. nagrada — 100 din: Ervin OPLITNIK
- 3.-7. nagrada po — 70 din: Nada GOŠLER, Stanka KOLENC — upokojenka, Marija KOLMAN — upokojenka, Berta KRSNIK, Tatjana PERKLIČ.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: lar, curek, jezero, ami, letni oddih, B. S., Ade, kres, pok, šola, skok, Č. A., Obote, uhan, Rihter, rapir, kipar, maslo, tlaka, L. N., metan, ano, Joan, J. J., dan, adapter, jam, e, Gail, Edi, neto, Elo, Gornja Volta, rz, T. Z., Zalag, Linne, E. N., slon, Alamo, Atair, migrena, karat, hajka, skodlar.

D. K.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se delavcem v brusilnici in žigosarni najtopleje zahvaljujem za darila, ki mi bodo drag spomin na vas in na čas, ki sem ga preživel z vami.

Želim vam še obilo uspehov, zdravja in osebne sreče.

Hvaležna Frida Hršak

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega

MARINA MAJCENOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v tej težki bolečini sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena, hvala govornikom Marku Planincu in Rudiju Kirhmajerju za poslovilne besede, hvala godbi in pevcem Svobode II za žalostinke, hvala sindikalnim organizacijam v Steklarni ter delavcem v TOZD 1 in TOZD 5 ter delavcem gradbenega podjetja in vsem, ki ste poklonili venci in cvetje na njegov tako prerani grob.

Zalujoci: mama, ata, Vojska ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše ljubljene žene, matere in stare matere

ERNESTINE PEITL

se najiskreneje zahvaljujem vsem darovalcem venci in cvetja ter vsem sosedom, posebno Mileni Šinkovčevi, Zofki Vidmarjevi in Antoniji Dobovškovi za njihovo pomoč in tudi vsem, ki so nam kakorkoli pomagali ob nenadni smrti.

Mož Franc Peitl in sin Heli z družino

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi naše drage žene in mame

MARICE NOVAK

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam ponudili svojo pomoč, posebno Ivanki Grčar in družini Matekelj. Hvala tudi vsem, ki ste ji poklonili cvetje in venci in jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti, posebno krajanom Podkrajca, Brezovega in Župe.

Iskreno se zahvaljujem govorniku, moškemu pevskeemu zboru in godbi na pihala Svobode II za žalostinke in poslovilne besede in sindikalni organizaciji Steklarne Hrastnik.

Mož Ciril in sin Stane z ženo

Steklar
GLASILO DELAVCEV STEKLARNE HRASTNIK

UREDNIŠTVO: Jasna Rižner-Kosm — odgovorni urednik, člani: Mili Kobal, Aleksej Us dipl. ing., Zdenka Fabjan, Majda Krošlin, Drago Krež, Ernest Sihur ing., Karli Dremel in Anita Greben.

ODBOR ZA OBVEŠČANJE: Hilda Drame, Franc Suštar, Ingrid Meterc, Jože Godicelj II, Samo Klemen, Marjana Polzelnik, Janez Ciglar. Izhaja vsakega 15. v mesecu. Naslov: Steklar, glasilno delavcev Steklarne Hrastnik, tel. 814-622, interno 59 in 55. Tisk in kličjeji AERO — TOZD grafika Celje.

HORUK BRIGADE STEKLARJI JUGOSLAVIJE

Predno zapišem vse uspehe in delo, ki so ga opravili brigadirji naše brigade, naj vam v kratkih besedah zapišem zgodovino brigade, katero tvorijo mladi iz vseh steklarn Jugoslavije.

Mladinska delovna brigada ali krajše MDB Steklarji JU je bila formirana leta 1969. Organizatorji MDB so tovarne stekla iz Pule, Skoplja, Zaječarja, Pančeva, Paračina, Lipika, Rogaske Slatine, Samoborja, Straža — Hum na Sutli in Hrastnika. Brigada je do sedaj vedno sodelovala na zveznih delovnih akcijah. Te pa so bile:

— BEOGRAD—BAR: 1970, 1971, 1972, 1973, kjer je bila brigada najboljša z mnogimi priznanji kot so: Plaketa Gorana Srbije, Trak prijateljstva, Trak Lenina ter bila povabljen, da postane stalni gost te zvezne akcije.

— SUTJESKA — 1974, kjer je brigada poleg mnogih udarnih značk brigadirjev prejela tudi trak Lenina.

— JASENOVAC — 1975, kjer je brigada prejela vsa udarništa in plaketo X. kongresa ZKJ.

— BEOGRAD — 1977, brigada je prejela vsa udarništa in trak Svetu mir.

— SLOVENSKE GORICE — 1978, kjer je brigada prejela trak akcije in bila proglašena za najboljšo brigado in dobila priznanje občine Ptuj.

— IBAR—LEPENAC — 1979, brigada je prejela vsa udarništa in tri, ki so izven konkurence.

— PARAČIN — 1980, kjer je brigada prejela plaketo Veljko Vlahović, plaketo Politika Ekspres, in imela najboljše delovne rezultate v republikli Srbiji za to leto.

— SARAJEVO — 1981, kjer je brigada prejela trak akcije.

— KOZJANSKO — 1982, kjer je brigada prejela vsa redna priznanja. S priznanji izrednega udarništa, trak akcije. Skupščina akcije pa je zvezni konferenci predlagala brigado za priznanje Veljko Vlahović, kot najvišje priznanje, katerega lahko za dosežene rezultate brigada osvoji v Jugoslaviji.

Brigadirji, ki so v letošnjem letu bili v sestavi brigade Steklar JU, so te dni že na svojih delovnih mestih, njihovi vrstniki širom Slovenije končujejo, oziroma so že končali dela in naloge, ki so bile zastavljene za letošnje obdobje dela na MDA.

Temelji prostovoljnega dela v Sloveniji so bili postavljeni v naši republiki že v obnovi porušene domovine, vendar tudi današnji dan, sedanjí čas ima svoje najbolj aktualne naloge, značilnosti, cilje. Kot v vsem razvojnem obdobju so delovne brigade tudi danes v doberšni meri dober pokazatelj stanja med mlado generacijo, torej znotraj mladinske organizacije.

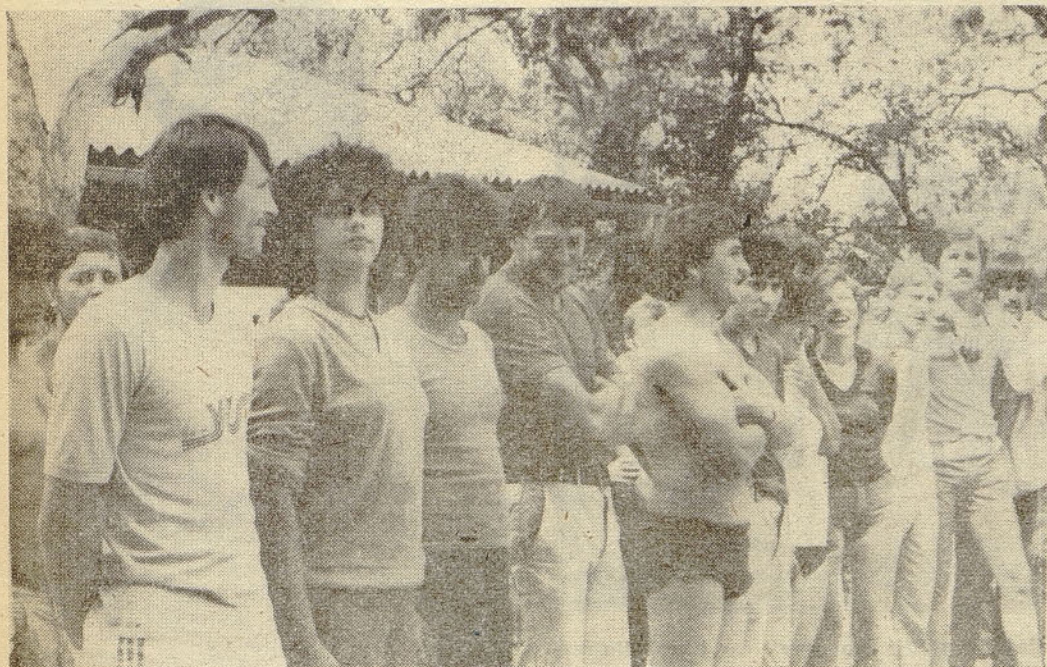
Mladinske delovne akcije so kot pomembna oblika aktivnega sodelovanja v našem družbeno ekonomskem razvoju, pri nadaljnjem razvijanju socializma, krepitvi bratstva in enotnosti, graditve socialistične zavesti, izobraževanja in vzgoje. Vsi ti pokazatelji kažejo, da je akcija, katere je pravilno pripravljena, izhodišče vseh naših hotenj dahašnjega časa. Prav s temi cilji smo mladi s podporo ostalih socialističnih sil, sprejeli letošnjo organizacijo brigade »Steklarji JU«. Z dobro zastavljenimi programi smo v začetku leta pripravili dogovor o financiranju brigade, njeno sestavo in cilje, s katerimi naj bi se udeležili akcije. Temelj dogovora je bil za nekatere mladinske organizacije tako širok, da ga do danes še ne izpolnjujejo. Toda cilji so tako močno zasidrani v naš vsakdanjik, da bo na njem moč še veliko graditi, ne glede na napake nekaterih podpisnikov dogovora.

Mladi v naši delovni organizaciji smo to nalogo sprejeli z vso resnostjo in zastavljen program izpeljali sto odstotno. Brigada, v katere sestavi so bili mladi doma iz vseh steklarn Jugoslavije, se je formirala v Hrastniku. Nastanjeni so bili v Strelnem domu DO Steklarne Hrastnik, kjer so se odvijale vse aktivnosti, katere so pripravili mladi naše DO. Medtem

ko ponekod velja pravilo, da brigadirji spoznavajo brigadirsko življenje skozi številne lokalne akcije, so naši gostje za nameček očitili okolico tovarne, si ogledali proizvodne obrate in se pogovarjali s predstavniki mladine in ostalih DPO naše delovne organizacije na tovariškem srečanju.

AKCIJA KOZJANSKO 82 — droben opis oziroma oris akcije, katere v letošnjem letu poteka v večjih občinah Kozjanskega področja, kjer so mladi po dolgem premoru v letu 1974 odprli prvo zvezno delovno akcijo v Sloveniji. V teh letih se je na akciji zvrstilo že preko 8.000 brigadirjev, ki so delali širom Kozjanskega. Mladi so zgradili mnogo novih kilometrov cest in vodovoda, elektrificirali nesteto hiš in še bi lahko naštevali.

Vendar čemu statistika. Resnica je bolj boleča. Pod drugo točko sodi vse, kar ni povezano z delom. Brigadirji so sorazmerno dobro nastanjeni, tudi njihov družbeni standard raste. Vse to je brez dvoma res, vendar pa podoba še vedno ni takšna, da bi bili lahko z njo zadovoljni. Razlaga, da brigadirje ne smemo navajati na luksuz, je sprta z zdravo pametjo. Torej tistem, ki delajo prostovoljno, je treba nuditi čim več. To ni plačilo, temveč nagrada in priznanje, kar pa si mladi brez dvoma tudi zaslužijo.

Na akciji Kozjansko '82 je sodelovalo pet mladinskih delovnih brigad. Ena izmed njih (na sliki) je bila naša brigada Steklarji JU.

Kip Marije Broz, ki stoji pred vhodom v šolo. Okoli njega pa skrbno negovano cvetje in zelenje.

Ena izmed napak, ki mlade boli bolj kot vsi žulji na mnogih rokah je neusklajenost meril za pridobivanje priznanj. Brigada je samoupravno organizirana skupina mladit, ki prav v Sloveniji na osnovi solidarnosti in združevanja sredstev preko samoupravnega sporazuma, obrne prenekateri kamen, ne more pa obrniti stališč in sklepov sekretarjev akcij. Mladinska vodstva bi se morala pri kadrovanju vodstva posameznih akcij obrniti tudi na druge sile. Ne pa brezglavo tekati po občinskih konferencah ZSMS ali ZK, kajti v prvem trenutku se mladi ne zavedamo, da se nam godi krivica, da smo na nek način opeharjeni. Zato pa so občutki in spoznanja toliko bolj boleči kasneje, ko strnemo svoje izkušnje v pogovorih.

V ta okvir tudi sodi športno tekmovanje, tekmovanje za osvoje-

nimi točkami iz kulture, idejno političnega izobraževanja. Takšna miselnost je zlasti nevarna tam, kjer dajejo prednost težkemu telesnemu delu in ga celo popolnoma favorizirajo. Pri tem pa se nezavedajoč opuščajajo aktivnosti na društvenih področjih, kar je popolnoma v nasprotju s pomenom prostovoljnega dela.

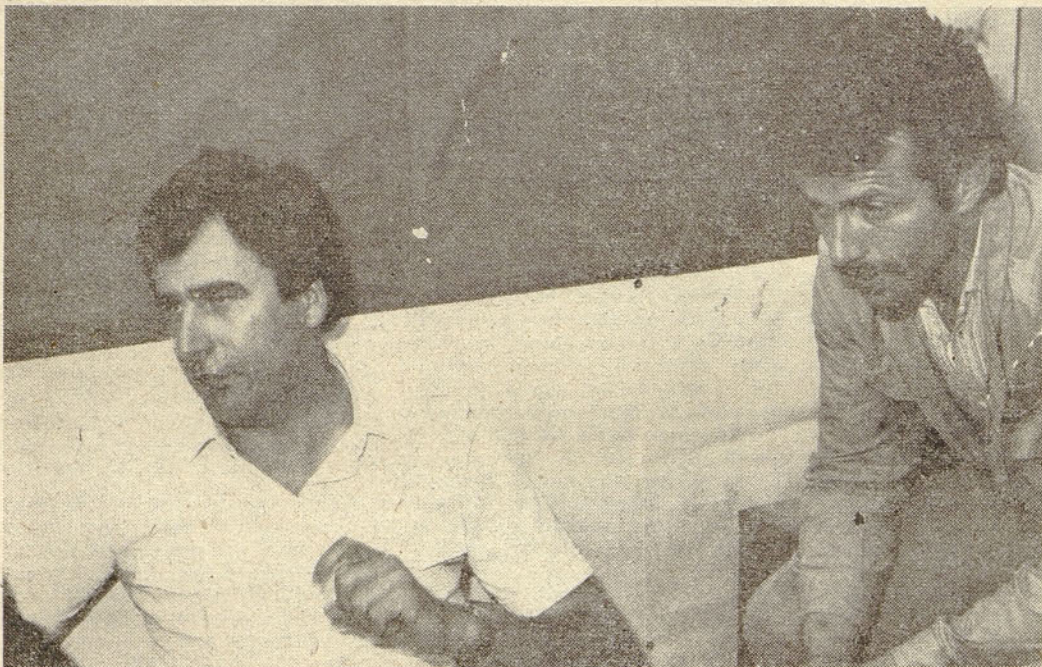
Res da je teh pojavov čedalje manj predvsem v naši republiki, tega pa se ne zavedajo brigade iz sosednjih republik pri katerih ponekod velja kot pravilo, da je prav sramotno, če brigada ne dobi priznanja. Temu primerna je tudi reakcija mladih v takšnih sredinah.

Tudi mladi steklarji so na letošnji akciji spoznali način življenja v skromno opremljenem naselju, način ocenjevanja opravljenega dela, ki je bilo večkrat krivično, vendar so rezultati nad pričakova-

nim. Brigada »Steklar JU« v katerem sestavu je bilo 40 brigadirjev od tega 10 brigadirj in 2 pionirja je opravila nenadomestljiva dela. jih vsakodnevno presejala poprečno od 80 do 110 odstotkov in dokazala, da kljub problemom, ki so se pojavili v sami organizaciji akcije, niso slabi in želijo s prostovoljnim delom graditi našo samoupravno socialistično domovino. Lep dokaz za to so mnoga priznanja in udarništa, ki so jih brigadirji prinesli iz akcije. Poleg vsakodnevnega opravljenega dela na trasi so naši brigadirji v toku akcije organizirali 15 športnih srečanj, dva kulturna večera, komisija za informiranje je izdala 7 biltenov in dva posebna biltena iz življenja brigadirjev, čez 30 stenskih časopisov na sami akciji in 4 predavanja. Seveda ne smemo pozabiti na vse prisrčne ure ob ta-

bornem ognju, kjer so se porajale... prve ljubavi... in v zadnjih dneh na prazne tube kalodonta. Tudi to spada v brigadirsko življenje, katero je kljub trdemu delu in boju z naravo čudovito. Ko smo se vračali iz akcije, smo jih vprašali, kaj sploh za njih pomeni brigada, kakršna je tale naša, kjer so zbrani iz vseh vetrov Jugoslavije, so nam brigadirji odgovorili kratko, pa vendar za premislek: Pridi tudi ti, ne bo ti žal, kajti to moraš doživeti. Vsaka beseda za zaključek je odveč. Moramo pa vendar še pristaviti, da smo ponosni na vseh 40 brigadirjev, ki so tako častno predstavljali barve naših steklarn širom Jugoslavije. Hvala jim...

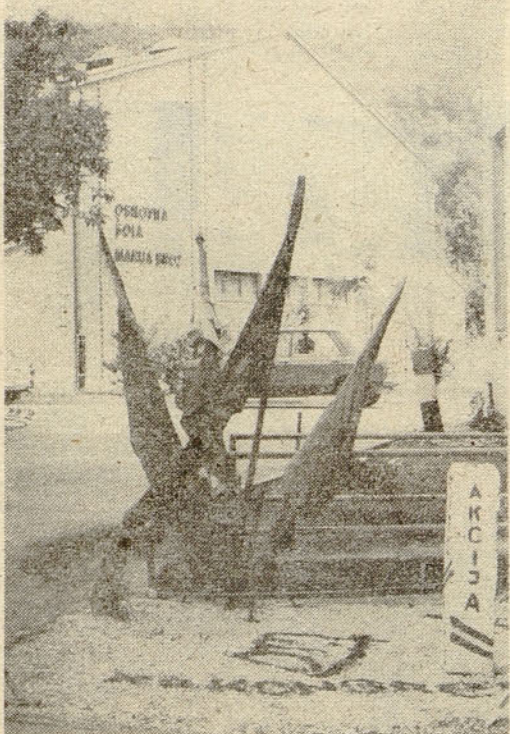
Vobo in Anita

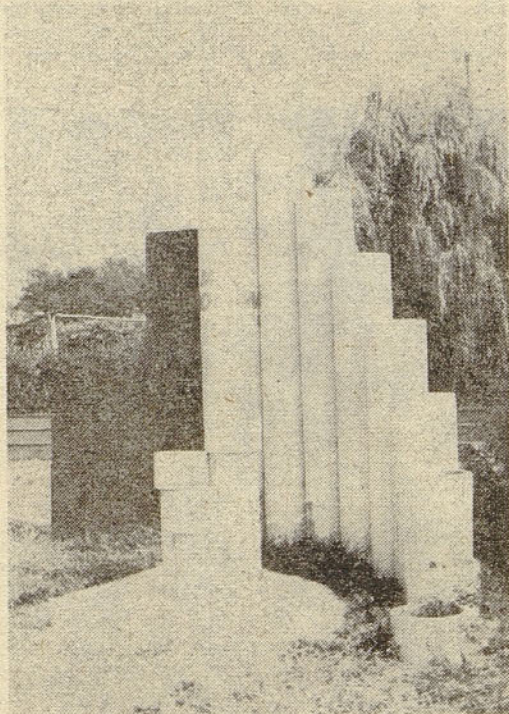
Med številnimi gosti, ki so letos obiskali MDA Kozjansko '82 sta bila tudi predsednica RK ZSMS Darja Colarič in predsednik ZSM Jugoslavije Bogi Bogičević — na sliki, ob njem pa je komandant brigade Steklarji JU Stanko Stojančič, zaposlen v TOZD 1.

Na akciji Slovenske Gorice '78 so brigadirji Steklarji JU pripravili tudi razstavo steklarstva.

Osnovna šola Marija Broz, na katero so prebivalci še posebno pa mladi Bistrice ob Sotli tako ponosni. V njeni neposredni bližini stoji stara šola, ki je nudila zatočišče brigadirjem na MDA Kozjansko '82.

Mladi brigadirji svoj prosti čas izkoristijo različno. Na sliki je pomnik, ki so ga mladi steklarji leta 1978 postavili v Dornavi pri Ptuj — MDA Slovenske Gorice.

Po končanem delu utrujenost, ki jo premaga zavest, da je opravljeno delo prispevek za boljši jutri.

Nagradni kviz znanja

1. Katero je najpomembnejše gospodarsko središče na Škotskem? Obenem je tudi največje pristanišče in ima 900.000 prebivalcev. Leži ob reki Clyde. Poleg tega ima tudi dve univerzi, ladjedelnice, letalsko in elektronsko industrijo itd.

2. Kako imenujemo zelo občutljivo napravo, s katero ugotavljamo in zapisujemo potrese? S pomočjo te naprave ugotavljamo tudi moč potresa, smer in trajanje.

3. Kako se imenuje zlitina dveh kovin in sicer bakra in kositra? V južni Italiji je polno te zlitine, ki ima posebno lastnost. Zlahka se tali in brez težav jo oblikujemo, na kar ostane dobljeni ulitek zelo trd. Iz te zlitine so med drugimi uliti tudi cerkveni zvonovi.

4. Kako pravimo slogu, za katerega bi lahko uporabili tudi izraz »slog s šilastim lokom«? Pri tem slogu gre predvsem za religiozno umetnost pri zidavi cerkev. Stavbe v tem slogu so lahkotnejše, bolj svetle od romanskih. V tej dobi se je zelo razvila umetnost poslikanih oken.

5. Veliki pariški muzej nameščen v nekdanji rezidenci Louvre ima v svoji umetniški zakladnici tudi zelo dragoceno sliko z imenom Gioconda. To sliko je naslikal veliki italijanski umetnik. Kako se ta slika tudi drugače imenuje?

6. V neki ameriški državi sta Gutzon Borghm in njegov sin v majhne gore vklesala obraze štirih ameriških predsednikov. To so bili George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt in Abraham Lincoln. Kipi so visoki od 18 do 20 metrov. Izklesani so iz neuničljivega granita in so vidni že z velike razdalje. Kako se imenuje ta država?

NA KRATKO

Na začetku te rubrike vas vse skupaj prav lepo pozdravljam. Ko v tem trenutku sedim za pisalnim strojem in premišljam kaj vam naj napišem, da se boste po napornih počitnicah razvedrili, spoznavam, da nekateri še vedno preživljate dneve na sončni obali, drugi pa se skrivate, samo, da ne bi bilo treba prijeti v roke svinčnik. Pa nič zato. Poskusila bom napisati tih par stavkov, vendar vas že vnaprej opozarjam, da kritik ne sprejemam. Imate srečo, da sem kot vedno dobre volje, drugače bi strani Glasa mladih bile prazne.

— Priprave na XI. kongres ZSMS, ki bo v Novem mestu, neke v mesecu oktobru, so v velikem razmahu, saj mladi v svojih sredinah obravnavajo osnutke dokumentov, ki so pripravljeni za kongres. Iz OK ZSMS občine Hrastnik so nas obvestili, da bodo srečno izžrebani delegati iz naše občine naslednji: Knežević Anđelko, zaposlen pri Rudniku, Deželak Rado, zaposlen v TKI, Gnjičič Rado zaposlen v naši delovni organizaciji, Uлага Mojca, zaposlena na OŠ NH Rajka ter Gole Jože, sekretar OK ZSMS. Upamo, da se bodo dobro odrezali in zagotovili stališča vseh mladih naše občine in ne samo lastnih... Držimo pesti.

— Za tiste, ki jih zanima finančno stanje naše mladinske organizacije, imamo v bližnji prihodnosti pripravljeno poročilo o le-tem. Na kratko mogoče le to, da so bili

stroški za organizacijo brigade Steklar JU veliki, tako, da je ostalo na žiro računu naše ZSMS le bo-rih 500 starih tisočakov. Z malo malo pridnosti in zbiranjem člana-rine, bomo do konca leta zbrali to-liko denarja, da pokrijemo stroš-ke, ki so za mladinski časopis in razne dajatve.

— Po zadnjih izračunih evidenč-nih listov je ugotovljeno, da je v naši delovni organizaciji zaposle-nih v vseh TOZD 493 mladih, kar pa je veliko presenečenje, saj ne morem razumeti, da med vsemi te-mi mladimi ni mogoče najti vsaj treh, ki bi z veseljem in zadovolj-stvom poskusili pripraviti vsaj 4 strani za naš časopis.

— Vsake počitnice zahtevajo svoje žrtve, tako so tudi te, kar je opaziti po tem, da je KS ZSMS Steklarne imel zadnjo sejo pred dvema mesecema. Res je lepo ži-veti brez obveznosti ali pa, da svo-je naloge in zadolžitve dajemo na ramena drugim. Pa kaj bi imeli se-stanke, saj nimamo problemov, saj imamo vsi stanovanja, dobre štipe-dije, dobre plače, ... ali pa mogoče ne?

Zmanjkalo mi je ideje, kaj naj vam še napišem. Mislim, da je za premislek dovolj in upam, da se bodo predsedniki in sekretarji zbu-dili po napornih počitnicah, ali pa jih sedaj čaka zimsko spanje. Pa brez zamere, saj ni tako težko in hudo, kot je napisano. S srčno že-ljo, da se drugi mesec spet sreča-mo, vas pozdravljam.

Anita

IZ BRIGADIRSKEGA ŽIVLJENJA

Komisija za informiranje v bri-gadi Steklarji JU je v 28 dneh življenja brigadirjev v naselju in na trasi izdala 6 biltenov, poseben bilten s šalami in partizanskimi pesmimi. Nekaj kratkih anekdot smo zbrali za vas in upamo, da vam bodo všeč.

Kritikuje komandant brigadirku Cicu: »Ti si Cica ljena, da ti ne-ma mesta pod suncem«. A Cica mu odgovara: »Razumem družo ko-mandante, zato sam in legla u hlad.«

Vuk dlaku menja a brigadiri bri-gadirke...

Ko drugome jamu kopa ili je lud ili je brigadir...

Jedan od brigadira se nedavno ugrizao za jezik. To je bilo zadnji put na akciji, da je okusio me-so...

Uzbuna! Brigadiri su jedva iz-vukli žive glave, jer put iz ženske spavaone do zbornog mesta bio je trnovit...

Brigadir se žali doktorici: »Me-ne su udarila kolica.« Doktorica ga pita: »A gdje?« Brigadir odgovara: »Na trasi!«

Jesi li pisao devojk, da si slab akcijaš?

Nisam, zar da joj odkrivam bri-gadirsku tajnu?

Himna ORB »STAKLARI JU«

Ja sam staklar, tim se dičim,
to ne može biti svak,
čaše, flaše napraviti
može samo div, junak.

Svi staklari rade s srcem,
svi staklari vole rad,
udarnički mi radimo,
udarnički naprijed sad.

Razna stakla mi pravimo,
to je ruku naših plod,
naše bratstvo i jedinstvo
nad nama je kao svod.

Titovi smo mi staklari,
njemu dasmo zavjet svoj,
stakla uvijek mora biti,
tako želi narod moj...

Iz biltena

USPOMENE...

I ostat će trasa za nama,
ostat će naselje, tužno i pusto,
ostat će odjeci naših pjesama,
naših koraka, ostat će...

A mi, mi ćemo ponijeti,
uspomene, sjećanja,
mi ćemo ponijeti ljubav i tugu
rastanka,
ponijeti ćemo...

Recite što je tužnije!
Sjećaš li se...

Ja se još sjećam,
na meni su još uvijek odsjaji
logorskih vatri

i tvoji pogledi,
sjećaš li se...

Da, ja se još uvijek sjećam,
onih velikih obećanja i lijepih laži.
I mnogo, mnogo je bilo logorskih
vatri,

mnogo, mnogo će ih još biti,
ali nikada kao sada...

Iz biltena

Dopisujte

v naše glasilo!